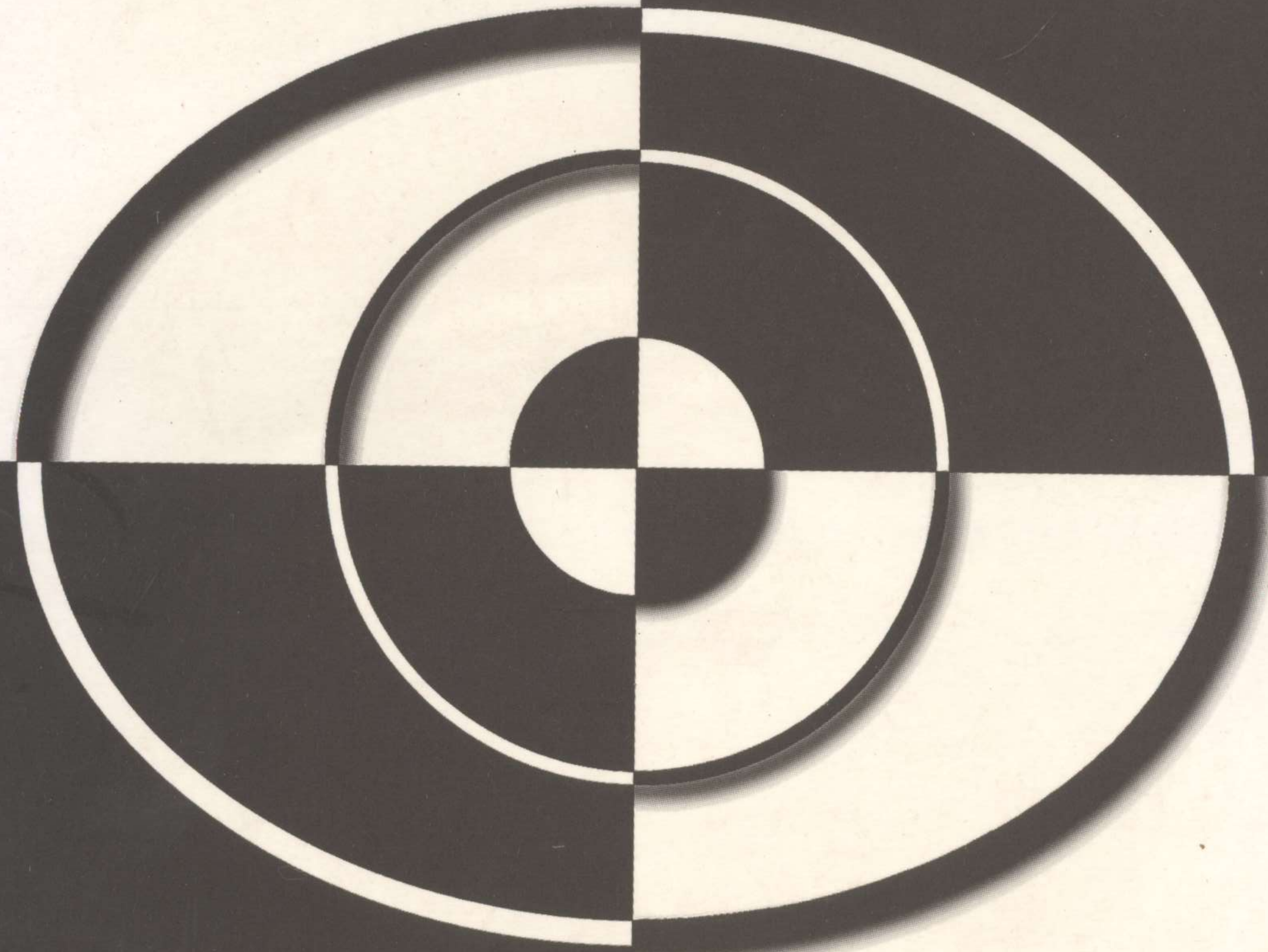

SENSİZLİĞİMİN GÖZYAŞLARI

Ferruh Niyazi Ayoğlu

SENSİZLİĞİMİN GÖZYAŞLARI

Ferruh Niyazi AYOĞLU

Ankara, 2001

Dolunay,
Mum ışığı
ve bitmeyen bir sürgün içimde,
bir de
bir de bitmeyen tükenmeyen sevda,
bir de özlemin
selam yolluyoruz sana...

Yaşamın fırtınalarında yolumu bulmama yardım eden,
Eşim,
Deniz Fenerim,
Yaşamımın Paylaşılmazı,
Akdeniz Gözlüm'e...

MERHABA

3000 yıldır bu topraklardayım. Belki daha da fazla.
Yollara düşmüş, üstüne üstlük bir de türkü tutturmuşum sevdadan yana.
Bazen delice, bazen hüzün kokulu, ak topuklu al bir tay arıyorum.
Yaşamın sırrı Anadolu'da, bunu biliyorum.
Ne yol bitecek, ne de türküler. Bunu da biliyorum. Olsun, yollarda olmayı
ve türkü söylemeyi seviyorum.
Evet, ben türkülerimi söylüyorum.
Ve türkü söylemeyi, hem de yüksek sesle söylemeyi çok seviyorum...

DÜŞ DEFTERİNDEN NOTLAR

“Ne zaman sussa dudakların, ne zaman dalıp gitse gözlerin, zincire vurulur Akdeniz’in bütün martıları. Dalgalar patlar bembeyaz köpükleriyle sahildeki kayalarda. Bense, martılar uçururum kalbimin kafesinden gökyüzüne. Kanatları hüznün kokan, direngen Akdeniz Martıları. Bırak yerinde dursun nazlı yelkenliler. Varsın yansın masalarda sabaha kadar mum. Gider sustururum savaşı tanrıları Olimpos Dağı’nda. Ne gökkuşağının yedi rengi gözümde, ne de şarap kadehinin buhuru. Sen varsın sadece.”

Burada, kartallar dolaşır dağların doruğunda

gözlerin gibi

burada, umutlarımızın mavi derinliğidir deniz

gözlerin gibi

burada dostluğu ve kardeşliği anlatır ormanlar

gözlerin gibi

burada üretken bir anadır toprağın kırmızısı

gözlerin gibi.

Ve ben, bir isim taktım sana usulca burada

Akdeniz Gözlüm...

YALNIZLIK UÇURUMUMUN SONU, SONSUZLUĞUMUN BAŞLANGICI

Yapamıyorum. Ne yapsam, ne etsem de yalnızlığı denize gömemiyorum. Şu köpük köpük gelen dalgalar, çoğaltıyor içimde kalan eksikliği. Galiba ben, seninle gelen yalnızlığı da seviyorum. Seninle gelen yalnızlığın kendine has bir kokusu, kendine has bir tadı var insanı bağlayan. Sensizlik dediğim şey Akdeniz Gözlüm, belki de uçuk yitikliğim, kaybolan yanımdır. Patlıyor içimde sensizlik, kayalara vuran dalgalarla patlıyor. Bir sesini duyuyorum dalgaların, bir de radyoda derinden gelen sesini Latin ezgilerinin. Çok sesli bir türkü söylemek geliyor içimden bu gece. Hayır, hayır, bu değil içimden gelen galiba, çok sesli bir türkü söylemek değil, çok sesli bir türkü olmak istiyorum bu gece. Sensizlik dediğim şey Akdeniz Gözlüm, bıçak sırtı gecelerimin bitmeyen türküsü, çatlak dudaklarımın yarım kalan tadı, eksilmiyor.

Asmak geceyi, kurtuluş mu dersin aydınlık adına? Hayır, inanmıyorum. Asılacak bir şey varsa eğer, o da idam sehpasının kendisi diye düşünüyorum. Keşke bu denli kolay olsaydı karanlıktan, sensizlikten kurtulmak. Bilinçlerle kuşatmalı sevginin tüm boyutlarını. Minicik bir çiçekten başlayıp mesela, kuştan, böcekten başlayıp, insana dek bilinçlerle kuşatmalı. Yok etmeli mesela ayrılığın olanca hüznünü. Zorlamalardan coğrafyalara dek tüm boyutlarda yok etmeli ayrılığın hüznünü. Bir de sarılmalı tüm gücünle. Sarılmalı ve yıkmalı tüm duvarları. Sonsuza dek yıkmalı.

Sihirli yangınlara çoğalıyor gecede adın. Adın hasretler doğuruyor yıldızlı gecede yalnızlığımın kısırlığına inat. Adını kör bıçaklarla kazıyorum kalbime derler ya, ben de aynen öyle yapıyorum. Ve özlemek, ansızın başlıyor. Ansızın başlıyor bir yerlerde. Biliyorum yoksun. Biliyorum gelmen de imkansız bu gece. Oysa mehtap, deniz ve kayalar, bir de alnımın orta yerine vuran şu hırçın rüzgar, bir de sen, bir de ben alabildiğine başbaşa bu gece. Ne aramıza serpiştirilen ayrılık, ne de coğrafyanın kahreden uzaklığı. Herkesin bildiği ve hiç kimsenin bilmediği bir sırrı paylaşıyoruz bu gece. Sesinde durmak isterdim bu gece. Korkunç bir çılgılığı gömmek istercesine sesini doldurmak isterdim içime. Bir de dünyanın tüm çocuklarına, güneşli, ılık bir sabah sunmak isterdim.

Biliyorum yıllar sonra bir gün anımsanacak. Okkalı bir küfür, duvara atılmış bir yumruğun sızısı gibi anımsanacak bu gece. Kilitleri koparan bir isyan, namlu ağzında barut bir şey içimde. Hayır. Türkü söylemek değil, türkü olmak istiyorum...

Dur çocuk,
dur ve sınıksız bas ayaklarını toprağa.
Öyle bir bağlan ki toprağa
kökü dallı asırlık çınarlar gibi
ayırmasınlar seni topraktan.
Sen bu toprağın çocuğusun,
buraların ezgilerine deliktir kulağın
buraların efsaneleriyle büyüdün
unutma.

Korkma karanlıktan
ve karanlığı yaratan bir avuç çakaldan,
gece gelecek ölümlerden korkma.
Şeyh Bedrettin'sin sen ekmeğini bölüşürken
Pir Sultan'sın zulme karşı direnirken
Koroğlu gibi mert
Karayılan gibi cesursun sen,
Anadolu insanısın sen
bunu sakın unutma çocuk...

Kaçacağım,
bugün değilse yarın
yarın değilse birgün,
ama kaçacağım mutlaka.
Terkedip kentsoylu züppe sokakları
terkedip barkuytuda sarhoşlukları
kaçacağım.

Sen beni bekliyor olacaksın,
dağların kıyısında bir kasabanın
limana inen köhne sokaklarında
beni bekliyor olacaksın mutlaka.

Gözlerinde hüznün meraklara karışacak,
yüreğinde özlemek yangını
ve sevdamızın kanat çırpışları olacak.
Rüzgardan kolyeler takacağım boynuna
güneşten sürmeler çekeceğim,
ne karanfil ne gül ne de başkası,
bir kırmızı gelincik elimde.

Geride kalacak ölgün sokak lambaları
hüznün köleliği ve acıları ölümünün
geride kalacak.

Önümüzde Akdeniz,
önümüzde martıların deli çılgılığı,
önümüzde sevdamız
gelincikler gibi kıpkırmızı...

NE ZAMAN YAĞMUR YAĞSA

Ne zaman yağmur yağsa, bir durgunluk çöker yüreğime. Hayır, yılgınlık veya bezginlik değil. Sadece durgunluk. Sözlerini hiç mi hiç bilmediğim uzak diyarlardan bir ezgi dinlemek isterim ne zaman yağmur yağsa. Bol gitarlı bir ezgi ve ağlamaklı bir kadın sesi. Bir de tütün çeker canım ne zaman yağmur yağsa. Bilirim, beton yığını bu soğuk kentte, kısacık sürer toğrağın kokusunu duyumsamak. Ve onu, sadece bekleyenler yakalar bilirim. Sonra yükselir gitarın sesi. Daha hızlı, daha hırslı, daha cesur vurur tellere çalanın elleri. Yükselir kadının sesi. Kuşların ötüşü ve toprağın kokusuna özlemimiz hiç bitmez bu kentte.

Ne zaman yağmur yağsa, yürümek gelir içimden. Sokaklarda, parklarda değil. Bir tepeye tırmanmak isterim ne zaman yağmur yağsa. Bastıkça kaymalı toprak, çamur olmalı kotumun paçaları boydan boya. Alabildiğine ıslanmalı. Sırılsıklam olmalı tepeye varınca, yorulmalı, yorgunluğu duyumsamalı. Oturup yaşamı düşünmeli bir sigaralık sürede. Ne zaman yağmur yağsa sevdiklerimi düşünürüm. Yaşam ortağımı, Akdeniz Gözlü sevdamı, dostlarımı, dost gibi sevdiğim kanbağlarımı düşünürüm. Oturup kentin en kalabalık meydanında yanyana, hüngür hüngür ağlayışımızı düşünürüm; kederden ve çaresizlikten değil, sevdadan ağlayışımızı. Düşünür ve üzülürüm onlar için yapabildiklerimin azlığına. Üzülür ve hüznlenirim ne zaman yağmur yağsa. Keşke derim, keşke daha güçlü olabilse yüreğim. Sonra ısılıkla bir şeyler çalarım; hiç duymadığım ve tümüyle uydurduğum bir şeyler.

Ne zaman yağmur yağsa Şopar'ı düşünürüm. Hiçbir cinse yüzdeyüz bağlı olmayan köpeğimiz Şopar'ı. Onu büyütüşümüzü bekleliğinden, onunla oynayışımızı, kızdığımızda mahzunlaşan gözlerini, yağmurla sıırılsıklam olan tüylerini, dizlerimize başını yaslayıp sığınışını özlerim.

Ne zaman yağmur yağsa, konuşsun isterim birileri benimle.

Ne zaman yağmur yağsa, ellerim üşümesin isterim.

Ne zaman yağmur yağsa...

BİR NÖBET AKŞAMI

Güneşin bakır rengi saçlarıyla örülü bir uzun koridordan geçtim az önce. Akşam viziti bitti, nöbetçi ekibe devredilecek işler bildirildi. Yemekhaneye çıkardım dedi kıdemli, ama canım istemedi. Hemşire arkadaşların odasından bir bardak çay alıp balkona çıktım. Uzattım ayaklarımı balkon demirine. Güneş, gecekonduların damında, kiremitlerde oynayan bir yumuşak kırmızı sokak kedisi. Gecekonduların batıya bakan camlarında, kente yağın bir kırmızı yağmur güneş. Yumuşak, yumuşacık. Çayım bitti. Bir bardak daha almalıyım. Bir de mutlaka bir şeyler yazmalıyım bu gece. Bunu mutlak yapmalıyım. Tüm günahlardan arınmak için yıkanır gibi Kutsal Ganj'da, içimde kıpırdananları kağıda dökmeliyim. Bırakmalıyım kendimi bir akarsuyun çağışına. Vurduğum her kayada parçalanmalı, parçalandıkça çoğalmalı ve mutlaka ama mutlaka denize kavuşmalıyım.

Giderek yitirdi keskinliğini güneş. Tıpkı sesini yitiren bir kavga ozanı gibi. Öylece duruyor tepelerin üzerinde. Bense oturmuş çay içiyor, ülkenin dört tarafından bu hastaneye gelerek umut arayan yoksul insanları düşünüyorum. Bir de, yanımdaymışın gibi tadını çıkartıyorum bulunduğum coğrafyanın. Neye benzer sesini yitiren ozan? Kime, hangi kavgayı anlatır, gökyüzüne haykıracak sesi bile olmayan? Olsa olsa hırçın bir kıvılcımdır kavga gözlerinde. Hırçın bir kıvılcım. Hırçın ama sessiz. Sesini yitiren bir ozan olmak kötü. Çok kötü.

Demli çay, günbatımı, gecekondular. Yoksun. Unutmaya, yok saymaya çalıştığım yokluğun, gelip oturdu boğazıma bir düğüm gibi. Kafamın içi güneş gibi yumuşak değil. Gözlerimde bir kıvılcım ama suskun değil. Nereye baksam, nereye diksem gözlerimi, aklımda gözlerin var. Ve içimde; patlayan dinamit kuyuları, mayınlar. İçimde kızgın bir ilk çağ savaşçısı, içimde kan gövdeyi götürmekte.

Birazdan oturacak gece gecekonduların üzerine. Esmer kadın çıplaklığıyla saracak dörtyanı. Yokluğunsa amansız sürececek. Gece; kan pusu, fahişe yüreği, düşman. Gözlerin, sen, ben, birde firari sevdamız başbaşa yiz yine. Bu gece uykusuz geçsin istiyorum nöbet. Bu gece, şu yoksul insanların çocukları için bir şeyler yapabileyim istiyorum. Durumu kritik bir bebeği kurtaralım istiyorum. Yorulmak ama şikayet etmemek istiyorum. Ve sabahın ilk ışıkları vururken koridora, servisteki hiçbir bebek ağlamasın istiyorum...

Biryerlerde Akdeniz Gözlüm

biryerlerde şimdi

çiçekler açıyor
dünyanın tüm bahçelerine gözlerinden
deli rüzgarlara çağırıyor saçların,
ne zaman dokunsa elim saçlarına
içimde milyonlarca ırmak

denize koşuyor.

İsyanlar körüklüyor dudakların
kırmızı karanfil hüznü acıların ardından
ve yıpranıp duruyor

birşeyler durmaksızın,

ormanlara çağırıyor ellerin

deniz kıyısında yemyeşil ormanlara,
en güzel şiirimi henüz yazmadım bekle.
Eriyor buzullarım nefesinle

kana karışıyorum o zaman,
bahara, çiçeğe, böceğe karışıyorum,
güneşler doğuyor göbeğinden sardunyaya
ve konuşmuyor birileri

susuyor ısrarla.

Ekinler biçiyorum her gece
ekinler biçiyorum

ekmek olsun diye umutlarımız,

olsun da sunulsun sofralara,

bakma öyle bakma
çiğ tanesi hüznler büyüyor içimde,
yalnızlığım, yenilmişliğim,

çocukluğum büyüyor,

bakma öyle bakma

öfkem yerinde durmuyor.

Martılara götür beni haydi durma,

susma, susma,

yakıyorlar ormanlarımı

vuruyorlar kuşlarımı

gelinciklerimi koparıyorlar

susma...

Değmemiş elim gül yaprağından ince tenine
günleri günlere eklemişim
gecelerse, tutsak alabildiğine.
Sulara gömmüşüm hasretin deli çılgınlığını,
damlalara direngen yüreğim
rüzgara dağlara yenik.
Umursamaz bir soğuk camların ardında
kışa bürünüyor kentimiz,
bense solgun ışıklara
sensizliğe ve özleme
bir de akıl almaz isyanlara mahkum.
Bir garip hüznün gecede
neden niçin bilmiyorum,
atmışım yüreğimi balıkçıların dümen suyuna
orada bizi bekliyorlar
duyuyorum,
ellerini görebilsem ellerini,
bir avuç yosun kokusu sinse tenimize
bir martı havalansa gözlerimizden güneşe.
Bir metropol karmaşası kafamın içinde
bu hırçınlık bu yorgunluk bitse diyorum,
kaçsam yanıbaşına
ellerin dolaşsa diyorum saçlarımda
olmuyor.
Bir aptal suçluluk duygusu var içimde,
sevgin
okyanusun en derin sularından bir damla gibi
yüreğimin orta yerinde.
Bir çocuk büyütsek diyorum,
saçları altın sarısı gözleri mavi
yüreği toprağı vatanımın,
sevgi koysak adını
barış koysak diyorum...

Özlem sardı mı dörtbir yanını
zehirli bir sarmaşık misali,
kan pusuya düşmüşçesine yalnız
yapayalnız bulursan kendini
ve ihanet bıçağının izini
bulursan sırtında,
hele de demirlerle çevriliyse penceren duvarın
hele de uzaktaysa sevdalın,
demirlere sarılıp
avazın çıktığı kadar bağırmayacaksın.
İçine gömeceksin sesini ta derine
sevdadan sır vermez gibi
uykusuz gözlerle bekleyeceksin güneşi,
uykusuz gözlerle
inadına bekleyeceksin.
Masmavi denizler düşleyeceksin
yıldızları
dağları,
ama deniz kıyılarını ve yıldızların altını,
bir de kırmızı gülleri
düşürmeyeceksin aklına.
Büyüdü mü yalnızlığın yüreğinde
özlem çiçek açtı mı yüreğinin kuytusunda
avucuna alıp okşayacaksın onu,
öfke yoğuracaksın yalnızlığa.
Özlem ki koca bir meşaledir,
insan olmanın tüm gururuyla
onu yüreğinde taşıyacaksın,
ve demirlere sarılıp
avazın çıktığı kadar bağırmayacaksın...

BİR YAŞAM ÖYKÜSÜ

1888'de Antalya'nın Elmalı ilçesinde Nuhlar mahallesinde doğdu. Babası köklü bir aileden, ziraat ve tarımla uğraşan Hacı Halil Hafız'dır. İlk ve Rüştîye tahsilini Elmalı'da, liseyi İzmir ve Midilli'de bitirir.

Sene 1907'dir. Üniversite için İstanbul'a gider. Tıbbiye'de okumak düşü gerçekleşir. Üniversite yıllarında dalgalanmaya başlayan hayatında 2.Meşrutîyetin ilanı ile politikayla tanışır. Hakimiyet-i Milliye gibi gazetelerde iktidarı eleştiren sert yazılar yazmaya başlar, Osmanlı Demokrat Fırkası'na girer. Büyüklerin uyarılarına kulak asmaz ve bir gece evinden alınarak devrin politikacı, yazar, düşünür ve aydınlarıyla birlikte Bekirağa Bölüğü'nde hapsedilir. Sadrazam Mahmut Şevket Paşa'nın öldürülmesi üzerine, tutuklananlarla birlikte Sinop'a sürülür. Sinop'da geçen 1 aylık sürgün sonrası İstanbul'a dönüp okulu bitirmesine izin verilir. Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine stajyer öğrenci iken askere alınır ve Yüzbaşı rütbesiyle Mercan Mecruhî Hastanesi'nde görev verilir. Savaş sonrasında öğrenimine devam ederek 1913 yılında İstanbul Tıp Fakültesini bitirir. Artık genç bir hekimdir ve evlenir. İlk görev yeri olarak Simav Hükümet Tabipliği'ne atanır, bundan sonra da çeşitli illerde Sıhhat Müdürlüğü, Toprak ve İskan Müdürlüğü ve Sıtma Savaş Müdürlüğü yapar. Balkan Savaşı'ndan Kurtuluş Savaşı'na kadar bütün savaşlarda askere çağrılır, çeşitli cephe ve hastanelerde askeri hekim ve başhekim olarak görev yapar. Bunların arasında 1.Dünya Savaşı yıllarında Bağdat'da Vadi-i Cehennem'de geçen 2 yıl da vardır.

Eşi Sercerrah Miralay Hasan Basri Bey'in kızı Saime Hanımdır. Saime Hanım ilkin Akaretler'de Rüştîye'ye daha sonra da bir Fransız okuluna gider. 14 yaşındaki bir kızın okula gitmesi doğru bulunmaz ve iki yıl süreyle eve mürebbiye getirilir. Fransız mürebbiyeden dikiş ve Fransızca, Darülfünun hocalarından Mazhar Bey'den felsefe, Mızıkâ-i Humayun hocalarından Yüzbaşı Cemal Bey'den müzik dersleri alır.

Anadolunun işgali başlar. Anadolu toprağına saplanan kara bir bıçaktır işgal ve sökülüp atılmalıdır. Artık aydınlar, subaylar, yurtseverler arasında konuşulan neredeyse tek şey işgale karşı direnmek ve Anadolu'da bu direnişî örgütlemektir. 15.Mayıs.1919 sabahı Patris ve Atronidos gemilerinden çıkan Efsun alayı askerleri İzmir'e ayak basar. Efsun alayının önünde yerli Rumlardan oluşan bir milis kıtası yürümektedir. Milislerin başında atının üzerinde, elinde ucu yerlere kadar uzanan bir Yunan bayrağı ile Teğmen Yani yürümektedir. Alay askeri kıraathaneye yaklaştığında Hasan Tahsin silahını ateşler ve Teğmen Yani yere serilir. Sonra Efsun alayının makinalı tüfekleri çalışır. İlk düşen de Hasan Tahsin olur. Konak'ta patlayan bu ilk kurşun, dünyada yepyeni bir savaşın, Anadolu insanının ulusal bağımsızlık savaşının işareti olarak tarihe geçer. Anadolu geriye dönüşü olmayan bir yoldadır artık.

Yurdun her tarafında toplantılar, mitingler düzenlenmeye başlar. Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak bastığı gün İstanbul'da ilk miting düzenlenir. Genci yaşlısı, kadını erkeğıyle 80000 civarında İstanbullu Fatih Mitingindedir. Bu mitingde ilk kez bir kadın da kürsüden halka seslenir. Bu kadın Halide Edip'dir. Hemen akabinde 20.Mayıs.1919'da Üsküdar'da ikinci bir miting düzenlenir. Şair Talat Bey, Sabahat Hanım, Naciye Hanım gibi hatiplerle birlikte Doktor da kürsüden halka seslenir. Şu karar alınır: "Halkı Türklerle meskun bütün yerlerin taksim kabul etmez bir kül olduğu hakkında evvelki günkü Fatih Mitinginde ishar olunan kanaata iştirak etmiş ve gasp olunan bir hakkın istirdadı hususunda fevran edileceğini, şiddetli protesto şeklinde, matbuat vasıtasıyla bütün aleme ilan etmeye karar verilmiştir".

Savaş sonrası işgalin sürdüğü günlerde, Kastamonu Sıhhat Müdürü olarak atanır. 1919 sonlarında eşiyle birlikte Kastamonu'dadır ve Sıhhat Müdürlüğü yapmaktadır. Kastamonu'da geçen günler zor ve meşakkatlidir. İşgal altındaki Anadolu toprağı gibi Doktorun yüreğı de bağımsızlık ülküsünün ateşîyle yanmaktadır. Yurdun her köşesinde cemiyetler kurulmaktadır. Genci yaşlısı, erkeğı ve kadınıyla tüm Anadolu, tek bir vücut haline gelmiş bağımsızlığa yürümektedir. Müdafa-i Hukuk Cemiyeti ve diğer kuruluşlarda görev alır, yerel gazetelerde ulusal bağımsızlık savaşı ve milli mücadeleyi destekleyen, halkı bu davaya katılmaya çağırın yazılar yazmaya başlar.

Geçen zamanla birlikte Vali Cemal Bey'in sağ kolu olmuştur. Bu arada Kastamonu Müdafa-i Hukuk Cemiyeti kurulur ve başkanlığına getirilir. Vali'nin telgraf müdüründen şüphe edip görevine son vermesi üzerine bir süre de telgraf müdürlüğü yapar.

Kastamonu'da geçen günlerde eşi Saime Hanım çevresindeki arkadaşlarını biraraya getirerek kadınların da erkekler gibi bağımsızlık savaşında yer alması ve bunun mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiğini anlatır. Başlangıçta tepkiler gelir, kadınların elinin hamuruyla erkek işine karışması yadırganır. Ama Saime Hanım'ın yılmaya niyeti yoktur. Konu Vali'ye açılır ve değerlendirilir. Sonunda Saime Hanım'ın girişimi ile Kastamonu Müdafa-i Hukuk Kadın Cemiyeti kurulur ve okuma-yazma bilen tek kadın olduğu için de Saime Hanım cemiyetin umumi katibi olur. Atatürk'ün Amasya'da yurdun her yerinde cemiyetler kurularak düşmanın, yaptıklarının ve yurdun işgalinin protesto edilmesini istemesinin ardından bu emri Türk kadınları adına ilk olarak yerine getiren Saime Hanım'dır.

Cemiyet üyeleri ilk olarak mahalle mahalle dolaşarak kadınları camide mevlüde dağvet eder ve burada konuşmalar yaparak kadınları kurtuluş savaşına destek olmaya çağırır. Bütün kadınlar destek olur. Kimi parasıyla, kimi sahip olduğu eşyasıyla, kimi emeğiyle. Birgün kapı çalınır. Hatice adında bir bayan bir sepet uzatır: "Nikah oldum. Yarın akşam evleneceğiz. Fakat bayraklarım siyahken, vatanımı düşman işgal etmişken gelinlik giyemem, duvak takamam. Gelinliğimi, tel duvağımı, bana takılan altınları Müdafa-i Hukuk Kadınlar Cemiyeti'ne bağışlıyorum". Yine o sancılı günlerde Saime Hanım düşman devletlerin kraliçelerine ve cumhurbaşkanı eşlerine bir protesto telgrafı çeker: "Türk Milletinin kadınlı erkekli, savaşlarda can vermekte asla düşünmeyeceğini, eğer silah ve cephanemizin bulunmadığına bel bağlanıyorsa düşmanları tırnaklarımızla boğacağımızı ve gerekirse toprağın üstünde şerefsiz yaşamaktansa, toprağın altında kahramanca yatmayı tercih edeceğimizi bildiririz". Telgrafı çekmek üzere iken Vali Cemal Bey "Bunu iyi düşünün, madalyonun bir de tersi var. Milli Kuvvetler muvaffak olamazsa sizi asarlar" diyerek telgrafın altına imza atıp atmayacağını sorar. Cevap açık ve nettir: "Assınlar, ben kararımı verdim. Ya istiklal ya ölüm". Anadolu insanının yüreğinde başlayan Bağımsızlık Savaşı'nda geriye dönüş yoktur, Doktor ve eşi savaşın bir parçasıdır.

O dönemde İngiliz kruvazörleri zaman zaman İnebolu'ya gelmektedir. Vali Cemal Bey bir gün doktoru yanına çağırarak "Seni görevli olarak İnebolu'ya yolluyorum" der, "Sahil Sıhhiye senin emrindedir. Orada kayıklara, deniz araçlarına sıhhi malzeme yüklüyor gibi yaparak silah, cephane, top yerleştireceksin. Eğer İngiliz gemileri İnebolu'ya çıkmak için ateş açarsa bunlarla müdafaa edeceksin".

Oturdukları ev son derece geniş ve çalışmaya müsaittir. Evde 38 makina gece gündüz çalışmaktadır. Saime Hanım kalıpları çıkartır, diğer kadınlar bu

kalıplardan don, gömlek biçer. Evin geniş salonunda dikilenler Hilaliahmer'e (Kızılaya), oradan da askeriye gönderilir. Büyük Millet Meclisinin açılış hazırlıklarının yapıldığı günlerde Hilafet Ordularının öncülerinin Safranbolu'ya doğru yürümeye başladığı haberi gelir. Endişe ve suskunluk hakimdir havaya. Şüphesiz direniyecektir. Padişah kuvvetlerinin Safranbolu üzerinden Kastamonu'ya gelmekte olduğu haberi Ankara'ya iletilir ve asker istenir. Ankara yardım gönderileceği haberini verir. Gerginlik hakimdir. Doktor elinde bir tabancayla eve gelir. "Hanım, Halife ordusu galip gelirse, asker yetişmezse yani, biz bütün memleket gençleri silahlandık, Safranbolu'ya gideceğiz. Belki işler ters gider. Bu gafiller size kötülük yapmak isterler, hepimiz konuştuk aynı şeyi yapacağız. Bu tabanca ile önce seni vuracağım. Önce çocukları vursam dayanamazsın. Evvela seni, sonra çocukları, en son da kendimi vuracağım. İnşallah askerler yetişirler, haber alındığına göre yarı yoldalar". Ertesi sabah askerler gelir ve derhal Safranbolu tepesine hareket ederler. Tepede padişah kuvvetlerini uyarmak için gönderilen teğmen şehit düşer. Şehit düşen teğmenin anne ve babasına verilmek üzere gönderilen paranın iletilmesi görevi Vali tarafından Saime Hanıma verilir. Saime Hanım parayı alarak ipek bir mendile koyar ve arkadaşlarını yanına alarak otele gider. Kapıda onu genç bir teğmen (Emekli Tümgeneral Seyfettin Çalbatur) karşılar, aile ile görüştürür. Saime Hanım içeri girdiğinde şehit teğmenin babasına Müdafa-i Hukuk Kadınlar Cemiyeti üyesi olduklarını, taziye geldiklerini bildirerek "O, yalnız sizin değil bütün Türk milletinin evladıdır. İnşallah onun intikamını Türk Milleti alacaktır" der. Şehidin babasının cevabı herşeyi açıklamaktadır: "Bu millete benim oğlum feda olsun".

Kastamonu günlerinin ardından Sivas'a Kuduz Hastanesini kurmaya memur edilir. O günlerde Kuduz Hastanesi sadece İstanbul'da vardır ve İstanbul yolu kapalıdır. Sivas'da Dr.Arif İsmet Bey ve Dr.Tevfik Bey gibi genç ve yurtsever doktorlarla birlikte hastaneyi kurarlar ama kuduz aşısını Anadolu'da bulmak mümkün değildir. Oturup bir çıkar yol aranır ve sonunda karar verilir; aşı İstanbul'dan alınacaktır. Genç bir hemşire görevlendirilir, İstanbul'dan aşı kaçırlır ve hastane çalışmaya başlar. Daha sonraki günlerde Sıhhiye Müfettişi olarak Malatya, Elazığ ve Diyarbakır'da çalışır. İzmir'in alındığı gün Elazığ'dalardır. O gece sabaha kadar eğlenilir.

1923 yılında Meclisin yenilenmesi kararı verildiği zaman Elazığ'dan mebusluğu düşünülür. Mustafa Kemal Paşa ilgililere "Meclisde arkadaşlığından istifade etmek isteriz. Elazığ'da milletvekilliği namzetliğini isteyip istemediğinin bildirilmesi" şeklinde bir telgraf yollar. İletilmek üzere buna verilen cevap "Paşa

Hazretlerinin teveccühlerine arz-ı şükran ederim. Meclise iştirakimi emir buyuyorlarsa kendi memleketim olan Antalya'dan aday gösterilmeme müsaadelerini istirham ederim" şeklinde olur. Bu cevap üzerine Mustafa Kemal "Antalya'ya gitsin. Muvaffakiyeti me'mul olursa aday gösterilmek suretiyle vaziyeti takviye edilecektir" şeklinde bir emir bildirir. Eşi Saime Hanım ve çocuklarıyla birlikte Antalya'ya döner ve çalışmalara başlar ancak Müdafai Hukuk Cemiyeti adayları arasında adını göremez. Bu beklenmeyen bir durumdur. Haber Antalya'da yayılır, hemşehrileri kendisine sahip çıkar, İl Genel Meclisi'nin asil ve yedek üyeleri toptan istifa eder, yeni seçimlere gidilir ve Ocak 1924'de İl Genel Meclisi Encümen Üyeliği'ne başlar. 1926 yılında çalışma merkezini Elmalı'ya taşır ve 1930 yılında Elmalı Hükümet Tabipliği'ne atanır. Bu resmi görev 3 yıl sürer ve daha sonra çeşitli illerde İskan ve Sıtma Savaş Başkanlıklarında görev alır. 26.10.1944'de Mardin Sıtma Savaş Başkanı olarak göreve başlar, 30.07.1946'da Manisa Sıtma Savaş Başkanlığı'na atanır, daha sonra 25.07.1947'de Antalya Bölge Sıtma Savaş Başkanı olarak tayin edilir ve 29.07.1947'de yeni görevine başlar.

1950 yılında milletvekili seçimlerinde CHP'den konan adaylığı bir sonuç getirmez. Antalya Bölge Sıtma Savaş Başkanı iken, 07.10.1950 tarihinde 5434 Sayılı Kanunun 39. Maddesine göre emekli olur. Emekli hayatını çeşitli yerel gazetelerde makaleler yazarak sürdürür.

1963 yılında Antalya'da ölür. Öldüğünde eşi Saime Hanım, Doktorun hasta yatağında söylediği şu sözlerin mezar taşına yazılmasını ister:

"Bütün ömrünü milletin sıhhatine ve aydınlanmasına vakfetti. Sıtma savaşına ilk başlayanlardan ve onu muvaffak kılanlardan biridir. Bir halk çocuğu idi, bir halk çocuğu olarak yaşadı ve bir halk çocuğu olarak öldü".

Demokrasi ateşiyle yanan bir genç.

Tam bağımsızlık ülküsüne inanmış bir Kuvayı Milliyeci.

Anadolu insanına hizmeti yaşam felsefesi sayan bir yurtsever.

Kendi mezar taşını yazan bir insan...

Adı Dr. Ferruh Niyazi Ayoğlu.

Sağlık Bakanlığı'nın 139 sicil numaralı memuru.

Benim dedem.

Anısına saygıyla...

Bırakıp sınırsız uykuları yatağın orta yerinde
gülümseyen çocuk gözleriyle aç perdeni sabaha,
kumrular çatıda söyleşirken düş yollara

düş de gel Akdeniz Gözlüm.

Patlayınca kır çiçekleri dağların doruğunda
sevgili elleri bırakıp kimsesiz koylarda,
umutla emekle hınçla düş yollara

düş de gel Akdeniz Gözlüm...

**“Yıldızlı bir gecede camın önünde, demirlere
yaslayıp alınımı, simsiyah ufuk çizgisine takılı
gözlerimle seni düşünüyorum. Evet, umursamadan
hiçbir şeyi ve göze alarak her şeyi seni düşünüyorum.
Bana bakıyor olmalısın odanın camından. Hayır deme,
bakıyor olmalısın mutlaka. Bense, bense Akdeniz Gözlüm,
olur olmaz düşler kuruyorum hala.**

Kimi geceler vardır ki Sevdiğim
bir mavzer namlusu gibidir,
hasret ve özlem
yüreğin her köşesinde işgaldedir alabildiğine.
Ve hepsinin ötesinde ayrılık
bitip tükenmiyorsa bir türlü
ve kaçınılmazsa üstelik,
hele de katlanılacaksa çaresiz
yırtıcı bir kuş olur gecede pençe pençe.
İşte o zaman insan
namludan fırlayan mermi gibi duyumsar kendini,
ama daha da önemlisi Sevdiğim
mavzer namlusu her gecenin sabahında,
özlemin ve sevdanın
olanca ateşiyle yaşanmalıdır gün.
Ne limana inen dar sokak
ne tekneler ne deniz
ne de camların buhusunda hüzün,

sessizce başladı yağmur usul usul
usul usul ama ansızın değil,
başını göğe kaldırmayı
ve gökyüzünün dilinden anlamayı bilenler için
bekleniyordu zaten.

Şimdi,
öyle bir noktaya gelindi ki yağmurun göbeğinde,
içimizden biri
haydi gidelim dese diğerine,
neden
nereye denmeyecek
gidilecek
ve içimizden biri
ölelim dese diğerine,
bir şiir okur gibi sessizce
tek söz söylenmeden
ölünecek...

DÜŞLEMELER

Kırılğan, kaçamak bir mayısdır avuçlarımızdan kayıp giden. Önümüzde yaz; sarı, sıcak. Musa amca geldi yine bugün eşşeğinin üzerinde. İlacını yaptık, biraz da sohbet ettik. Birşeylere kızmış, söylenip durdu. Kime neden kızdığını anlamadım. Sen Ankara'ya gittin gideli yüreğim kırılğan sabahlara uyanıyor burada. Hüzün çiçeği kokusunda sabahlara uyanıyorum kan çanağı gözlerle. Birşeyleri yakalamanın tam zamanı diyorum kendi kendime. Birşeylerle yeniden buluşmanın tam zamanı. Kavga etmek istiyorum degecek birşeyler için hırsla, sonra rüzgarın önüne düşmüş bir yaprak gibi kan ter içinde kaçmak birşeylerden. Oysa öbür yüzü yüreğimin bayram yeri; türkülü, halaylı. Camdanmış gibi kırılması yüreklerimizin ve durmadan kızgınlıklar ürettişimize içerliyorum. Delice şeyler düşüyor aklıma. Asimetrik birşeyler yapmalıyız mutlaka diye geçiriyorum içimden.

Bütün bir akşamüstü yoldan geçen otobüsleri seyrettim. Kavaklar rüzgarda nasıl sallanıyordu bilemezsin. Huysuz, hırçın, asi bir rüzgar. Ansızın sıyrılıp geldi kuzeyden. Doğu yamacındaki tepeler günbatımından kıpkırmızı. Kavakların türküsünü dinledim. Yüreğimde özlem, yüreğimde hasret, yüreğimde alev alev sevda, otobüsleri seyrettim. Rengarenk, cıvı cıvı otobüsler. Benim olduğum yerden senin olduğun yere doğru, aşip giden yolu. Tren düdükleri böldü yüreğimi hasret çığlıklarıyla. Bir köpek uludu köyün diğer ucunda. Kuşlar, kurbağalar, bir de trenler. Yine bir sızı göğsümün sol tarafında. Yine bir damla yaş gözbebeklerimde. Anlaşılan, hasretin, sen ve ben yine başbaşayız bu aptal sürgünde.

Yüreğimi katıp yüreğinin yanına, iki kürek kemiğim arasında duyduğum sızıya boşverip, gidebilsek. Bir fırsat bulsak. Korkularımızı, yorgun-

luklarımızı, kaygılarımızı ve beklentilerimizi bırakıp geride, gidebilsek. Bizden başka hiçbir şey götürmesek yanımızda. Çoğu zaman gömeriz bu hayallerimizi içimizde bir yere. Bir türlü gücümüzü yettiremeyiz böyle bir işe. Beceremeyiz. Sonra sıkışıp kalırsınız çarkın arasında. Yaşadığımız yer gizli bir hapisane olur, sıkışıp kalırsınız. Ve beceremedikçe küçük çılgınlıklarımızı hayata geçirmeyi, paslanıp gider eklemlerimiz, unutmaya başlarız usul usul yüreğimizde heyecan dediğimiz duyguyu. "Yaşlanıyoruz, olgunlaşıyoruz" gibi sudan bahaneler buluruz. Kitap okumamaya, müzik dinlememeye başlarız. Sabaha kadar sohbet edip dostlarla anılarımız üzerine, yeni güne devam etmek bir damla uyumadan, hep gençlikte kalır nedense. Oysa konuşulacak ne çok konu, okunacak ne çok kitap, dinlenecek ne çok müzik ve gidecek ne çok yer var önümüzde. Giderek yaşam biçimimiz yaparız pasifliğimizi. Yaşam, biz pasifleştikçe ezer bizi. Gündelik rutinlerle boğuşur ve harcarız zamanı. Ve başka hiçbir şeyi harcamayız bu denli hovardaca.

Akşam, istasyona gittim. 4 Eylül ve Karaelmas trenleri akıp gitti köyün içinden her zamanki saatlerinde. İstasyonun merdivenlerinde oturup pipomu içtim sessizce. 4 Eylül'ün yemeklisinde bir adam, garip garip baktı taş merdivenlerde piposunu içen bana. Biraz değil, çokça da şaşırdı galiba. Sonra kaçırdı gözlerini. Şimdi binip trene gitsem adamın yanına. Tanışsak sohbet etsek sabaha kadar. O anlatsa ben dinlesem yaşam öyküsünü, sonra vedalaşmadan ayrılacak. Sağlık ocağına gelip bulamasalar beni. Halil Usta geldi yanıma, sohbet ettik biraz. Haftasonu fırsat olursa eğer piknik yapacağız Kızılırmak kıyısında. Belki balık da tutarız.

Galiba yırtmalıyız herşeyi. Geride kalan herşeyi bırakıp tarihin çöplüğüne, bir "seni seviyorum"un üzerine yeniden kurmalıyız dünyayı. Yaşamaya dair ne varsa içimizde, yaşamalıyız. Bir yerlerde yitirdiğimizi düşündüğümüz, ama aslında hiç yitirilmeyen o heyecanı yeniden doldurmalıyız damarlarımıza. Bizi biz eden ve diğerlerinden farklı kılan şeyleri yeniden keşfetmeliyiz. Ve mutlaka, ama mutlaka, asimetrik birşeyler yapmalıyız.

Yine çoğalmaktayım bu sürgün yerinde. Yine hüznler ekiyorum geceye. Ve sensiz, tren çığlıklarıyla bölünen gecede, savruk tohumlar serpiyorum rüzgara. Yaşlı kentimizin gri sokaklarını, sokaklarında elele yürümeleri özleyorum.

Yüreğim yük vagonlarında köle, yüreğim şafaklara gebe, üzümünün olacağı zamanı bekliyorum...

Sensizlik ve özlem
onurlu bekleyişleri gecelerimin,
kör bir bıçak gibi saplandı göğsüme.
Kaldırıp koyuverdim kendimi
deniz kıyısında bir ağacın gölgesine,
günbatımını koydum manzaraya
birkaç da balıkçı ağ ören,
durdum denizin toprağa kavuştuğu noktada.
Az ötede duruyor mavi
derin
gerideyse alabildiğine yeşil,
yürüdüm,
ağır ve savruk adımlarla yürüdüm kumsalda,
deniz kabuğu ve
rengarenk çakıl taşları topladım sana.
Ellerimde durmanı istedim az önce şiddetle,
yanımda olmanı istedim
yanımda olmanı ve duymayı nefesini canımda,
gözlerime dolmanı istedim
ve öpmeni boyluboyunca,
gelmedin
durmadın
dolmadın
öpmedin,
ama duyumsadım hepsini kanımda.

Sen ki,
dorukları karlı dağbaşı yalnızlığımda
delice ve asi duyumsanansın,
Sen ki,
en kanlı kavgaların orta yerinde
dolu dolu yaşanan sevdamsın,
karanlığa yasaklanan düşüncelerim
ve damarlarımda kanımsın Sen.
Seninle yürüdüm zorlu yolların her adımını
seninle açtım her yeni günün perdesini,
karşı gelip dünyanın tüm duvarlarına
kırıp attım nerede bir zincir varsa adınla.
Delice sevdim seni
kışkandılar,
kuralsız sevdim
şaşırdılar,
gülüp geçtim onlara aldırmadım da
geçemedim senden.
Sen,
sevinçlerimi paylaşacak kadar arkadaş
ve hüznlerimi paylaşacak kadar dostsun bana...

Yüreğim,
yayından fırlayacak ok gibi
huzursuz bu gece
yatağına sığmayan nehirler gibi
deli.
Yüreğim,
yeni bir kavganın bayrağını
ilk kez taşır gibi
kararlı.
Yüreğim,
av peşinde koşan martıların
deli çılgığı gibi
heyecanlı.
Yüreğim,
dağlarda eşkiyanın namlusu gibi
parıltılı
ve yüreğim Akdeniz Gözlüm
en az yüreğin kadar
sevdalı...

YOL DÜŞLEMESİ

Uzun, upuzun bir yola vursam kendimi. Sarı, sıcak bir bozkırın içinden geçip gitse yol. Sarı bir saman alevi gibi geride kalsa yol ve ben üzülmesem geride kalışına bu yaşlı kentin. Dorukları kayalık dağlar geçsem, yemyeşil ovalar, köyler. Dumanı tütüyor olsa kerpiç damların. Gelip dursam kapına yola çıkmazdan önce. Günün ilk ışıkları olsa kucağımda, bıraksam eşliğine. Çay demlemiş olsan sen. Gel hele, bir çay iç, desen. Ben gözlerine baksam uzun uzun, sen anlasan yüreğimin yine demir bir mengenede sıkıştığını, biryerlerin dar geldiğini ve seni sonsuz sevdiğimi. Anlasan ben hiç konuşmadan. Saçlarımda dolaşsa ellerin, tutup sımsıcak ellerini öpsem, göğsüne yaslasam başımı esrikliğimin olanca soluğuyla. Biliyorum, desen gözlerinle. Sonra kocaman bir gülümseme sarsa dudaklarını, güneş yükselse tepelerin ardından, kumrular kanat çırpırsa gecekondu damlarında.

Aşarken dağları, tanışsam yolunu şaşırmış yolcularla, alıp hepsini ceketimin ceplerine doldursam. Sonra dümdüz ovalar geçsem. Alabildiğine ekili tarlalar, toprak evler, çocuklar, kasketli köylüler, kadınlar. Ve bir yılan gibi kıvrılan asfalt yollar. Onlar da ceketimin diğer cebine. Ardından bir kente varsa yolum. Kalabalık, çok sesli bir kent. Lise, fabrika, üniversite, bar, pavyon, birahane. İşçiler, memurlar, öğrenciler. Doldursam hepsini pantolon ceplerime.

Bir denize çıksa yol; gözlerinin gece renginde bir denize. Dalgalar kayalara vuruyor olsa saçların gibi. Kumsalda yapayalnız oturuyor bulsam seni. Oysa az önce uğurlamıştın beni gözlerinle. Neredesin, nereden geliyorsun, biliyorum desen gözlerinle. Dönüp geriye baksam, boşaltsam ceplerimi kucağına. Geride insanlık onuruyla zaptedilmiş güneş, geride yaşanmışlığımız, geride kurtarılmış dünyamız. Biliyordum, desem gözlerimle, burada olacağını biliyordum.

Koşup atlasak suya. Sonra öpüşsek ıslak ıslak. Ve bir şarkı söylesek...

Umut ve sevda
ve onlardan yana olan ne varsa
çok sesli bir orkestra gibi çağlıyor içimde,
ve yüreğimden kopan çığlığı
hapsediyorum dudaklarıma.

Dışarda ayaz
dışarda soğuk
dışarda kışı yaşıyor Ankara,
kocaman beton yığını
birkaç ağaç
ve bir tutam gökyüzü camın ardında.

Gelesin isterdim şimdi
ansızın gelesin,
girip kapıdan merhaba diyesin,
elimde çay elimde sigara
tam da gökyüzünü seyrederken mesela.
Koyamadım bugün kendimi
şöyle içimden geldiğince sokaklara
ama en güzelindeyim şimdi kaçamakların
gözlerim kapalı seni düşünmekteyim,
anlasana çılgınca
akla gelmedik
dördüncü boyuttan da öte
çıldırasıya
çıldırasıya...

Yağmur düştü bozkır kentinin yaşlı sokaklarına
ışıl ışıl yanan cam bir küreden başladı gecenin yolculuğu
evren oldu cam küremiz

kırıldı düşüncenin zincirleri ansızın,
yağmur yağar da yazılmaz mı dedik
düştük yollara.

Açtım camı neşe doldu yüreğim,
ne denli yüksek olursa olsun beton binalar
gördümki engellenemiyor
engellenemiyor bir avuç toprağın kokusu yağmurda.

Resimler ve yazdıkların
sözcükler ve sözcüksüz anlattıkların
ne varsa hepsi yanımda,
ve bir Yunan şarkısı dinlediğim dostluktan yana.
Dışarda yağmur bu gece
içerde özlem

içerde hınca hınç alabildiğine sevda,
tut ki durmuşum ellerinde ellerimle
gözlerinde gözlerimle,
tut ki kocaman bir öpüş koymuşum
dudaklarının orta yerine,

aşmışım kentsoylu sevdaları
aşmışım kentin aristokrat kurallarını,
ne günlük felsefeler üretmiş yüreğim barkuytularda
ne de boğulmuş vicık vicık aşk şarkılarında,
tut ki ateşler yakmışım meydanlarda,
durulmaz olmuş Akdeniz Gözlüm buralarda
durulmaz olmuş

tut ki kimseye haber vermeden
alıp kaçırmışım seni usulca.
Sevmek Akdeniz Gözlüm sevmek
yenebilmektir ölümü tüm duyumsamalarda
ve sevmek yaşamışken tüm günü yanyana
özlemektir biraz da on dakikalık ayrılıkta,
hüzünlenebilmektir sevmek
duyarlı olmaktır
sevmek duyumsamaktır dünyayı olanca acısıyla,
yelken açıp iki kişilik dünyaların ufuklarına
kucaklayabilmektir sevmek evreni kollarınla.
Sevmek sığdırıp beş milyarı tek bir yüreğe
yalnız kalabilmektir beş milyarın ortasında,
yıllar sonra bugün
isyan edebilmektir sevmek Spartaküs'ü katleden Roma'ya
ve umut dolmaktır olanca sevinçle
bir tomurcuğun açışında.
Sevmek yaşamaksa senin için tüm boyutlarda
aynı güçle ölebilmektir sevmek
uğruna...

BAMYA ÇİÇEĞİNE AĞIT

Bugün ayrılık kokusunun tenime değişinin bilmem kaçınıcı günü. Bugün patlamış yanardağlardan fışkıran lavların üzerinde, rüzgara düşmüş yaprağım. Dursam dirensem hasret rüzgarına, yere degecek, yanacak ayaklarım. Bugün baharı özlemiş Nisan çiçeği.

Bugün yüreğimi sıktı, sokakların ıslak gri kirliliği. Elimde olsa Ağrı'ya tırmanırdım bugün. Tırmanıp kanat açardım Anadolu toprağına.

Toprağın karnı yağmur kokuyor bugün. Toprağın karnı tomurcuk besliyor. Göklerin ağlaması diyoruz yağmura. Okyanuslar ağlıyor mu acaba? Pasifik Okyanusu'nun da gözleri dolar mı sevdiğini özleyince? Ağlamayı gözyaşlarıyla özdeşleştirmiş bizler, nasıl anlarız bir okyanusun ağladığını acaba? Ağladığının görülmemesi başka insanlarca güzel mi sence? Ve yağmur başlarsa birazdan, kaç evsiz küfredecek?

Bu gece karanfiller bırakıyoruz dost kapılara
bu gece güneşler getiriyoruz terli ellerimizle,
kurtarıp beynimizi köhne anıların hüznünden
umutlar serpiyoruz toprağa tohumlar gibi bu gece...

Sevmek,

geçebilmektir onun için okyanusu kürekle
aldırmadan en azgın dalgalara.

Sevmek,

yürüyebilmektir ona doğru
en susuz çölün ortasında.

Sevmek,

görünecek diye ansızın köşebaşından
beklemektir saatlerce yağmurda.

Ve sevmek,

salt O yaptı diye yiyebilmektir
karnıbahar, kereviz, pırasa...

Ne gecenin koyu karanlığı
ne sensizliğin bıçaksı hüznü,
umrumda değil Gülüm

umrumda değil.

Yüreğimde sen varsın ya
yağmurlar yağdırırım tüm ovalara
boy atar yeşillenir ekinler,
martılar uçururum dalgaların üzerinde
karışır giderler köpüklere.

Yüreğimde sen varsın ya
güneşler doğururum sancılar içinde,
umutlar saçarım kucağımdan
tohumlar gibi toprağı baharda.

Umrumda değil Gülüm
karanlık köşebaşları
hain pusularda ölüm
ve zulmün zincirleri
umrumda değil,

yüreğimde sen varsın ya
alıp getiririm nereden bir güneş varsa...

Neye yarar dinlemek gecenin yangın şirini
çamların denize yürüdüğü bir sessiz kumsalda,
neye yarar söylemek dudakların en güzel sesini
kaşfedilmemiş bir romantik koyda?
Kolaydır yeminler etmek Tünektepe'de
seyredip denizi dağları aşk üstüne,
kolaydır her adımda yeniden aşık olmak
doğanın en güzel parçası Kurşunlu Şelalesi'nde.
Bugüne dek kaç kişi yaşadı bunları
Toroslar'ın eteğindeki bu Akdeniz kentinde,
bundan sonra kaç kişi yaşayacak sence,
o güzelim belde sadece bir simge.
Sevmek burada
durakta otobüs beklerken gözlerimizde,
ders notları arasına yazılmış iki sözcükte,
ayrılığa ettiğimiz küfürde...

Seni özledim ya
kuş sesleriyle bir ürkek telaşa uyanır
içimde bahar,
her şey sen kokar evrenimde
ansızın her şey sen,
ve ben
dünyanın tüm acılarını çekmiş yüreğimden
söküp atarım yaralı bir şahin pençesiyle
titrek baharları,
tüm acıları yenerim,
güneşin kızıl doğumuna aralanmış perdelerden
gelecek yazı düşlerim.
Sarılsam sana
bir kuş sürüsü havalanır ovadan
bembeyaz kanatlı,
komşum
şu üst katta oturan ve iki arabası olan
binip gider biryerlere
ben yürüyerek de olsa gelirim yanına
yeterki gel diyesin sen.
Teninin buhuru durur yazdıklarında
dersin ki seni seviyorum
durur dünya,

ve ben
tenini öperim
satırları her okuyuşumda.
Ne yazıkki yoksun yanımda şimdi
bense yokluğunda seninle sarılmış otururum resimlerle,
birleştiririm serseri dudaklarımı dudaklarınla.
Biraz şundanım bu gece
biraz bundan,
ama coşkunun sevgiden yana
coşkunun umuttan
ve kavgadan yana
sel gibi bir şey içimde.
Yürüsek seninle en geniş caddelerde
gülümsesek insanlara,
kanat çırsak güneşe yıldızlara
alıp getirsek yıldızları dünyamıza...

Dağlardan geldi rüzgar
ansızın

ve hesapta yokken hiç.

Yağmur getirdi beraberinde,

iri damlalı ve durmaksızın.

Gözlerinin kentinde yağmur bu gece

biliyorum gidilmez bu şehirden,

ben eşkiya gözlerin mayın

biliyorum geçilmez gözlerinden.

Özlem bitip tükenmez bir volkan

özlem durdurulmaz bir şelale içimizde,

gel diyor gözlerin

ovalar bekler

nehirler bekler

durulur mu.

Ne Afrika menekşesinin sen

ne de nazlı papatya,

sen benim gönlümün serseri gelinciği,

acının sevince koştuğu noktada

gönlümün nemli karanfilisin.

Nasıl bir yangınsın damarlarımda

anlamıyorsun

nasıl seviyorum seni

onu da ben anlatamıyorum.

Gel diyor gözlerin

durulur mu...

Bir kapı olsam yüreğinde

açsam aralasam kendime beni,

bir de sıcak çay demlesem,

ocakta odunla karşılar mısın beni?

AĞBİM İÇİN

Dört yanı gecekonduyla çevrildi mezarlığın
insanlar kopup kopup geliyor köylerinden
doymuyor artık toprakana.
Sevmek gerek demiştin gecekondu çocuklarını,
ben çocuktum daha

seviyorum.

Dostların geldiler yine seni anmaya
anam su döktü soğuk mermere ağlayarak.

Güller sarmış toprağını

toprak görünmüyor,

hepsi tomurcuk açacak yakında.

Kırmızı açsın istiyorum,

gonca gülleri

hele de kırmızıysa

çok seversin biliyorum.

Yaşamı düşündüm ayak ucunda

şiiirler okudum mırıldanarak,

biliyor musun artık büyüdüm

ben de şiiir yazıyorum.

Karanfil sapladım güllerin arasından toprağa

öyle isterdin

biliyorum...

"Tatlılardan neyi seversin?" dediler

dudaklarını söyledim.

"Peki ya tuzlulardan?" dediler

durdum,

dudaklarını söyledim...

KIZGIN ŞİİR

Yanlış yöne akan ırmaklar gibisiniz
özgür bırakmadığınız için
içinizde bir yerlerde saklayıp durduğunuz sizi,
yaşadığınızı söyleyip durursunuz
yaşamın tadını çıkartmadan bir an,
başkaları için çalışıyoruz dersiniz de siz
herşeyi de kendinize yontarsınız durmadan.
Birkez olsun kının zincirlerinizi
siz gibi yaşayın bir kez,
bırakın betonun doğayı yaraladığı
kuşların ötmediği bu kentte
kuşların ötüşü üzerine palavra sıkmayı da
alın elinize bir kürek kazın toprağı
ve görün
solucanların sizden daha sıcak sevdiğini...

ASKERLİK NOTLARI

Şehit J. Sıh. Er Cuma YAYLA'nın Anısına

Onlar, çıkılan her görev öncesi, geriye dönülmeyecekmiş gibi "hakkını helal et" deyip sarıldılar birbirlerine. Vatanın her karış toprağı için yüreklerini, sevdalarını ve onurlarını koydular ortaya. Ve her görev dönüşü vardıklarında yuvaya "geçmiş olsun" deyip sarıldılar birbirlerine.

Onlar, vatanın dört bir köşesinde geride bırakıp sevdiklerini biraraya geldiler. Onlar, mavi bereleri, şahin yürekleri ve bükülmez bilekleriyle Van Jandarma Komando Taburu'nu oluşturdular.

Onlar, en yüksek rütbelisinden herbir Mehmetçiğine kadar yüreğimin en saklı köşesinde dostluk ateşini yaktılar. Ne isimlerini saymaya gerek var, ne de anlatmaya tek tek.

Onlar zamanı ve mekanı olmayan dostlukların en güzelini yaşattılar. Anılarına saygıyla...

BİZİM BURALARIN HALLERİ

Ayın onbeşi bugün. Bütün maaş günleri gibi yüreğimiz neşe dolu. Gece için planlar dünden yapıldı bile. Bu gece içilecek. Sabah Bünyamin geldi. Birara uğrayıp masanın üzerine bir paket sigara bıraktı ve hiçbir şey söylemeden ortadan kayboldu. Birkaç gündür yüreğimi sıkan, boğazıma düğümlenen gün geldi demek. Bugün gidiyor. Tezkereci. Hüznü, özlemi, hasreti bize bırakıyor, O, ailesine, sevdiklerine uçuyor.

Bünyamin, ambulansımızın şöförü. Taburun en bıçkın şöförü. Arkadaşlarının taktığı isimle Deli Yürek. Tam 8 aydır birlikte aştık kilometreleri. Bazen sabahın ilk ışıklarında, bazen günbatımında, bazen de gecenin zifir karanlığında. Dile kolay. İkimizde biliyorduk, tekerleğin her devrinin bizi sevdiklerimize kavuşturacağını. Besta ve Kamış Deresinde gönüllü olup dağa çıktı benimle. Her zaman yanımdaydı. Sıcak, sevgi dolu bir yürek, bükülmez bir bilek ve tertemiz bir yürekten ibaretti. Onu sevmeyen kimseye rastlamadım. Cesurdu, mertti, dürüsttü. Komutanından çok ağbisiydim onun, öyle söylerdi. O da benim dostumdu, kardeşimdi. Düşler kurardık yol boyunca, yaşamdan söz eder, dertleşirdik alabildiğine. Fotoğraf çekmek isteyeceğim yeri önceden tahmin eder, çaktırmadan yavaşlardı kendince. Çok paramız olursa eğer Afrika'ya gidecektik günün birinde. Şöyle yakışıklı bir jipimiz olacaktı. O kullanacaktı, ben fotoğraflar çekecektim. Bir de, İstanbul'a düşerse yolum O dolaştıracaktı beni.

Kerelerce sarıldık birbirimize. “Hakkını helal et komutanım” dedi, “helal olsun, sen de et” dedim usulca. Sonra, tezkerecileri havaalanına götürecek servis aracına binip gitti Bünyamin. Ben götürecektim havaalanına. Öyle planlamıştık günler öncesinden. Bu sabah bir bahane uydurup vazgeçtim yolcu etmekten. Biraz canı sıkıldı gelmeyişi ama birşey de demedi. Boğazıma oturan düğümdü bu kararın nedeni. Servis aracının arkasından bir sigara yakıp oturdum. Gözlerim doldu. İki damla yaş süzüldü inceden yanaklarıma.

Sonra duramadım. Yüreğim elvermedi. Faruk’tan arabayı alıp Zafer ile birlikte düştük havaalanı yoluna. Üzerimizde askeri kıyafetlerle dedektörleri öttüre öttüre girdik içeri. Çok sevindi bizi görünce. Yeniden sarıldık kerelerce. “Haydi bakalım Bünyamin gidiyorsun, ısmarla çayları” dedim. Sonra aklıma geldi pişman oldum. Çocuk eve gidiyor, ya parası yoksa? Kızdım kendime. Esat’a sordum parası var mı diye, galiba yok komutanım, dedi. Ne yapacağız şimdi? Biz de almadık maaşları daha. Son paramı Bünyamin’e alınacak hediye için vermiştim. Zafer’de de yok, biliyorum. Esat’ın kulağına eğilip “yanında paran var mı, öğleden sonra maaşı alınca veririm” dedim. O da cebindeki son parayı çaktırmadan bana verdi. Bünyamini çağırıp parayı ona uzattım, almak istemedi, zorla verdim. Sonra birer sigara yakıp çayları yudumladık. Hüznün ağır kokusu çöktü üzerime, gözlerim doldu bir kez daha. Ağlamamalıydım. “Haydi biz gidelim artık” dedim Zafer’e, anlamıştı. Bir kez daha sarılıp helalleştik.

Arabaya binip ayrılacaktıki otoparktan, görevli bir fiş uzattı, “500000 lira lütfen.” Kahretsin, cüzdanımda sadece 250000 lira var. Zafer’e baktım umutla, 100000 lira uzattı. Rezil olduk, ne yapacağız şimdi? Esatlar da gitti servis aracıyla. Tek çaremiz var. Bünyamin yetiştirdi imdadımıza. 250000 lira borç verdi de kurtulduk otoparktan.

Öğleden sonra maaşları aldık. İlk iş Esat’tan aldığım parayı verdim. Ağız dolusu güldük Zafer’le gün boyu. “Ömür boyu unutmayacağım bugünü” dedi Zafer, ben de unutmayacağım. Gece kafaları çektik güzelce. Bünyamin telefon etti, “komutanım verdiğim sözü tutuyorum, sizin yerinize denizi seyrediyorum.” Nasıl mutlu oldum anlatamam. Olanları anlattık arkadaşlara, hep bir ağızdan güldük kerelerce.

Yolun açık olsun Bünyamin. Fırsat olmaz da görüşemezsek bir daha, yolun açık olsun. Yüreğimin köşesinde yaktığın dostluk ateşi hep yanar bilesin. Yolun açık olsun...

10.GEZEGEN

- Oğlum, akşam tabura gidince seninle sıkı bir kavgaya tutuşalım.
- Olmaz komutanım.
- Niye lan?
- Komutanım ben size el kaldıramam, zarar veremem.
- Rütbeyi çıkartacağız oğlum. Kim kimi yenerse, herşey serbest.
- Olmaz komutanım. Hem siz de bana zarar veremezsiniz.
- Niye oğlum, bal gibi veririm.
- Veremezsiniz komutanım. Ben size zimmetliyim.

...

Bir asker vardı, adı Müslüm Birelli. Çocuklar değiştirmiş adını, “Müslüm İkiyeonvar” diyorlar.

...

Helikopter pistinin yanındaki gri binanın televizyonu sadece TRT-2’yi alıyor. Klasik müzik saati. Yaklaşık 1 saattir masanın üzerinde bulduğum dergileri karıştırarak, bizi götürecek helikopterin Hakkari’den gelmesini bekliyoruz. Bugün Arife günü, yarın bayram. İnsanlar tatilin tadını çıkartmaya başlamıştır bile. 15 günlüğüne göreve gidiyorum. Oralar karlıdır, hem de çok karlı, demişlerdi. Arada bir dalıp gidiyor gözlerim, bir sigara yakıyorum. Camdan

bakınca alabildiğine Van Gölü. Gölün ardında karlı dağlar. Gölle aramızda havaalanı pisti. 9 gün kadar önce bu pistte merhaba demiştim Van'a. Yüreğimin sızısını uçakta unutmaya çalışmıştım. Ama özlemi unutamamıştım uçakta. Bir de uçak Ankara'dan havalanırken gözlerimde kalan yarimin gözlerini. Belki moralim bozulmasın diye tutuyordu gözlerim kendisini. Daha o günden biliyordum ayrılığın zor olacağını. Hatta zordan da öte. Masada bir Skylife dergisi buldum. Kelebekler Vadisini anlatıyor. Arka sayfada küşük bir Chicago fotoğrafı. Biliyor musun, seninle aştığımız bütün yolları eksiksiz hatırlıyorum. Belki komik ama, şu an pencereden gölü seyredip yolculuklarımızı düşünmek tek isteğim. Bir de buralarda gördüğüm herşeyi beynime kazıyıp, dönünce sana anlatmayı istiyorum. Duyumsamaları anlatmaksa mümkün değil. Bazen keşke yanımda olsan diyorum, bazen de böylesi daha iyi diye düşünüyorum. Bizki hep hasret türküleri söyledik her gittiğimiz coğrafyada. Bizki yanyana iken bile özlerdik birbirimizi. Hiç bu denli zor olmamıştı ayrılık.

...

Yaklaşık 3 saat süren bir beklemenin ardından helikoptere bindik. İlk kez biniyorum helikoptere. Van Gölü kıyısını takiple dağlara yöneldi demir kuş. Yere böyle yakın uçmak garip bir duygu. Korkunç dağ kümesinde heryer kar, bembeyaz. Vadileri takip ediyoruz. Bazen bir tepe aşip başka bir vadiye geçiyoruz.

35-40 dakika süren uçuş sonunda karakol binasının arka bahçesindeki çim alana indi demir kuş. Alanın kenarında askerler ve vatandaşlar. Beni ve getireceğim ilaçları bekliyorlar dört gözle.

Merakla çevreyi izliyorum. Binanın çevresinde mevziler kazılmış. Tahtaların üzerinden geçiyoruz. Binanın üst katında Komutan Misafirhanesi denen yerde kalacağım. 4 adıma 6 adım bir oda. 1 yatak, 1 dolap, 1 sehpa ve 1 sandalye. Birşeyler atıştırıyorum. Gece oturdu artık.

Sonra bir haber: Ulubeyli Karakolunda bayılan bir asker var. Yücel Yüzbaşı "gider misin?" diye soruyor. Cevabım belli: "Giderim". İki araçla gideceğiz. Hücum yeleğim, tüfeğim, şarjörüm, telsizim, telsiz kodum. Artık hazırım. Tahmini mesafe 1 saat 30 dakika ama uzun da olabilir diyorlar. Yol çamur. Zifir karanlıkta dağların arasında kıvrılıyor. Gözler her ihtimale karşı görüntü avında. Ayışığı bir avantaj mı yoksa dezavantaj mı, onu düşünüyorum. Karakol dağların doruğunda, karların içinde, köyden uzak. Geçen sene baskın

yemiş, 1 şehit vermiş. Herkes esas duruşta. Bir doktorun, hele de mavi bereli bir doktorun, gecenin bu saatinde bir asker için gelişi onlar için çok önemli bir moral. Komando sözcüğü onlar için yaşamla özdeş. Askerin muayenesi bitti. Çayımız da hazır, içip dönüşe başlayacağız. Milli takım 1-0 galip. Biz çayları içerken 2.yi atıyor ve hep birlikte bağırıyoruz: Gool... Elektrik için jenaratör çalışıyor sürekli. Karanlık kötü, sevilmiyor buralarda. Birden kesiliyor elektrik. Jenaratöre asker yollanıyor. Acaba...? Hemen geliyor yeniden. Herkesin elleri tetikte. Ellerime bakıyorum. Benimki de tetikte.

Dönüş yolunda bir minübüs. Dere yatağında çamura saplanmış, yolu tıkamış. Acaba salağa mı geliyoruz, diye düşünüyor hemen insan. "Çocuklar gözünüzü dört açın". Mecbur çıkartacağız aracı çamurdan. Araçta iki kişi. Kimlikler ve plaka temiz. Olsun yine de dikkat. 30 dakika kadar sonra yine yoldayız.

Günün en güzel olayı dağın başında Ulubeyli Karakolunda sesini duymaktı: "Komutanım, yenge telefonda".

...

Siz hiç, bir sigara yakıp ayaklarınızı kayaya yaslayıp Hasobeşir Dağını seyrederek çay içtiniz mi? Ben içtim. Müküs Çayının sesini dinleyip keyfini çıkarttım karlı dağın. Bir de Sevdiğimi düşündüm. Cüzdanımdan fotoğrafını çıkartıp baktım uzun uzun. Ve bir insanı dağlar kadar sevmek ne demekmiş bugün daha iyi anladım. Özlem türküsünü duydum yüreğimin. Tüfeğimin kundağına yüzünü çizdim gözlerimle. Sonra çamur içindeki postallarına baktım, belimdeki tabancaya. Bugün bayram. Bense ancak, seslerini duydum karımın, anamın, kardeşimin, sevdiklerimin. Tek tek ellerini sıkıp yanaklarından öptüm askerlerimin. 1970 doğumlu bir Kaymakamla tanıştım, ceviz fidesi büyütmeye çalışıyor, Edebiyat hocasının sancılarını dinledim, top oynayan askerleri seyrettim bir ağaca yaslanıp.

Özlem dayanılmaz bir hal alıyor gittikçe. Yüreğim göğsüme sığmaz oluyor arasıra. Bazen saatlerce uyumak istiyorum. Ve uyuduğumda istediğim rüyayı görebilmek yeteneğimin olmayışına hayıflanıyorum. Bir garip dünya burası. Yaşamın ağır adımlarla ilerlediği, kaygının ve sıkıntının söğüt dalları gibi boyattığı bir dünya. İki dağın arasına sıkışmış insanlar. Askeri araçlar dışında neredeyse hiçbir araç sesi yok. Yol kapalı. En iyi ihtimalle mayısın ortasında açılması bekleniyor. Yanımda getirdiğim ilaçlar hızla tükeniyor.

Yarın Paşaköy Karakoluna bayramlaşmaya gideceğiz. Seni özledim ama şimdi uyumalısın. Gözlerindeki bulutları silmeli, yüreğindeki kaygıyı atmalı ve uyumalısın. Birazdan yanında olacağım. Sen uyurken seni seyredeceğim. Yanına uzanıp saçlarını okşayacağım. Gülümseyeceksin uykunda. Ve sen uyanmadan, bir öpücük bırakıp dudaklarına burada olacağım.

..

Ufak ufak kareler topluyorum makinamla. Buralardan kareler. Senin için. Sensiz yaşadıklarımın yansıması için. Aslına bakarsan bir amacı daha var karelerin. Bu kareler biraz da oralarda sıcacık koltuklarda oturup fikirler üreten, kendilerine aydın-entellektüel sıfatını uygun görenler için. Yaşamın ve bu ülkenin sadece oralar olmadığını, burada insanların başka sorunları olduğunu görmeleri için. Bu ülkenin sadece güzel laflarla güzel olmayacağını bilmeleri için.

Türkçe bilmeyen bir çocuğu muayene etmenin ne denli zor olduğunu anlatamam. Muayene ettiğim 3 yaşındaki çocuğun duvara dikili, hiç kıpırdamayan gözlerini anlatamam. “Bu çocuk zatürre, ölecek. Hemen penisilin bulmamız lazım!” diye bağırdığımda gözlerime bakan, kocaman bir uçuruma bakar gibi gözlerime bakan babanın gözlerini anlatamam. “Niçin daha önce getirmediniz?” sorusunun cevapsızlığının nasıl bir çıldırma olduğunu anlatamam. Bir saat sonra o çocuğun ölüşünü, masaya vurulan yumrukla dökülen çayları, kırılan bardakların şangırtısını ve yüreğimin acısını anlatamam.

Cengiz Baycur 3 yaşındaydı. Saçları kapkaraydı. Gözleri kocaman ve simsiyahtı. Belki saçlarından ve yazgisından da karaydı gözleri. Takvimler 1999 yılını gösteriyordu. Dünya yeni milenyumunu karşılama telaşına düşmüştü şimdi. Oyun oynamalıydı Cengiz. Okula gitmeliydi. Belki doktor olurdu Cengiz büyüyünce. Belki gazeteci. Kimbilir, belki de kaptan olurdu, masmavi okyanuslarda süzülen bembeyaz bir gemiye. Hastalandığınızda sizi tedavi ederdi Cengiz belki. Belki her sabah onun köşe yazısını okuyarak içerdiniz çayınızı. Belki uzak iklimlere kavuştururdu sizi. Tam on gün beklemişti ailesi düzelir diye. Niye anlatılmamıştı, niye öğretilmemişti beklenmeyeceği? Bir penisilin bulmak bu kadar zor mu olmalıydı yani? Bulsak kurtulur muydu Cengiz?

Hanımlar, Beyler; ben bir hekimim. İlk kez bir hastam ölüyor. Hastalarımın ölmesine alışmamalıyım. Bunu kader saymaya alışmamalıyım. Hayır, alışmayacağım. Yüreğimin bir köşesi öldü bugün. Bir volkan patladı

yüreğimin başka bir köşesinde. Ben kime küfretmeliyim? Söyleyin hanımlar, söyleyin beyler, ben kime küfretmeliyim?

Masanın üzerinde bir aktüel dergisi. Van’dan getirmiştım gelirken. Burası ilçe haritada ama dergi-gazete yok. Şişmanlığın şifresi bulunmuş, Nastassja Kinski ve eski kocası sorunluymuş, hamilelikte vitamin almak şartmış, bilgisayarda sanal alış-veriş ortamı kurulmuş, Eva Ensler diye biri “Vajina Monologları” adında bir oyun sergiliyormuş, adına Y-kuşağı denen ve “hiçbir şeyi değiştiremezsiniz” diyen genç bir kuşak türemiş. Hepsine güldüm. Ama keman ustası Yahudi Menuhin’in ölümüne üzölmeye fırsat bulamadım. Oysa severdim bu ustanın müziğini. Sonra “keşke hiç dinlememiş olsaydım Menuhin’i” diye düşündüm. Dinlemeseydim ama Cengiz Çocuk yaşasaydı. Gözleri gitmiyor gözlerimden.

...

Gündüzleri sağlık ocağına gidiyorum hasta bakmaya. Askeri kıyafetle tam teçhizatlı. Birkaç da asker geliyor yanımda ne olur ne olmaz diye. Hasta çok. Van’dan helikopterle ilaç getirttim. Artık penisilinim de var bolca. Sevgili Ufuk Hoca’nın (gönlümüzdeki ismiyle Ufuk Ablamızın) kulakları çınlasın. Burdan bol bol selam yolluyorum ona. Ama penisilin gördükçe sinirlerim bozuluyor hala. İlçede kaymakamlığın oluşturduğu ufak bir ecza dolabı var. Bazen de yanımdakileri kullanıyorum.

Önceden de bu işi yapmış 16-17 yaşlarında genç bir kız tercümanlık yapıyor hastalarla aramda. Ben de birşeyler öğrenmeye çalışıyorum ondan. Ağzını aç, adın ne, kaç yaşındasın gibi basit şeyler.

Mitral kapak değişimi sonrası tüm vücudunda titremeler başlayan bir hasta için Ankara’ya telefon edip eşimden ve bir arkadaşımızdan konsültasyon aldım.

Çıkımda bir doğum hastası geldi. Muayene edip “doğuyor” dedim, alıp ebe-nineye götürdüler! Götürürken babası, “ben elimle baktım senin dediğin yerde çocuk yoktu” dedi.

Israrla 8 aylık hamile olduğunu söyleyen anne bana göre 6 aylıktı. Çocuk kalp sesleri ve hareket yoktu. Şehre gitmesi gerektiğini söyledim. Hava kötü olduğu için helikopter gelememi. Ambulans hazırlandı. Vari Krapit’ten geçen yol kapalı. Mecbur diğer yolu deneyecekler. Karakol o yolda da heyelan olduğunu söyledi.

Reçete yazmak için kadının adını sordum. Kocasını bilmiyorum dedi.

Hastalarından birinin adı Şilan'dı. Dağda açan bir çiçeğin adıymış. Diğerinin adı Vetha. Kendisi de kocasında bilmiyor anlamını. Güzel akarsuya Zelal diyorlar burada.

Hastalardan biri yakını için ilaç yazmamı istedi. Köyde birisi aynı durum için kullanmış iyi gelmiş. 22 yaşında bayan bir hasta. Öksürüğü, karın ağrısı ve ishali varmış. Hastayı görmeden ilaç yazmayacağımı söyledim. Sonra merak edip sordum neymiş o ilaçlar diye. Bir kağıt parçası uzattı. Kötü bir yazı vardı üzerinde: Milupa, Dardanel Ton.

Bir hastam karakovan balı getirdi. Askerlere dağıttım.

Enver Uzmanın eşi 6 aylık hamile. Babası öldü, sinir krizleri geçiriyor. İlk helikopter faaliyetiyle gidecekleri ismini yazdık. Hastaneye gitmesi gereken askerleri de o zaman yollayacağım. Askerlerden birinin sağ el serçe parmağı kırıldı. Çay kaşıklarını bükerek atel yaptım, sargı beziyle de sardım. Elimden başka bir şey gelmedi.

...

Çamaşırlarımı yıkadım bugün. 8 çift çorap, 3 don, 4 fanila. İtinayla kaloriferin üzerine dizdim. Saçımı kestirdim.

43 hasta muayene ettim bugün. Bir çocuk var adını bilmiyorum, "arkadaşım" diyorum. Cingöz, yaramaz, 5-6 yaşlarında dehşet güzel bir çocuk. Konuşmuyoruz. Arabanın içinde görürse beni el sallıyor, peşimizden koşuyor. Arkadaşımı görünce durduruyorum arabayı. Ben inince hazırolda selam veriyor. Ben de topuklarımı vurup çakı gibi selam veriyorum. Bu iş buradaki herkesin çok hoşuna gidiyor. Ama ne zaman konuşmak için yanına yönelsem, dönüp kaçıyor. Karakola davet etmişim, gelmedi bir türlü. Bugün gelmiş. Askerler tanıyor. Durdurmuşlar, "nereye?" demişler. Kızmış askerlere, "açın kapıyı, doktor benim arkadaşım, beni bekliyor" demiş. Bizimkiler takılmış soracağız demişler, hiç kıpırdamadan beklemiş. Telsizle haber verdiler, camdan gelişini seyrettim. Askerlere bir hava attığı anlatamam. Çay ve çukulata ikram ettik. Bugün ilk kez konuştuk arkadaşım.

...

Işık ölçümlerimi yapıp fotoğraf makinamı hazırladım. Bugün helikopter gelecek. Bekliyoruz. Mümin Astsubay çayları söyledi, Davidoff sigara ikram etti.

10. Gezegen ve Davidoff. Kulağımız camdan gelecek helikopter sesinde. Sonunda demir kuş süzülerek indi bahçemize. Domates, taze soğan, salatalık, meyva getirdi. 10. Gezegende bunlar satılmıyor. Bizimkiler biraz ilaçla bir de Atlas dergisi yollamışlar bana. Bu ayın konularından biri de Dağ Adamlarının ilkel yaşamı! Engin de hastaneci. Parası yoktu bilet alacak. İlçenin tek bankasında da para yok. Biraz borç verdim. Zaten 10. Gezegende paranın da önemi yok.

Helikopter, gidecekleri bir saat sonra alacağını söyleyerek bütün ihtişamıyla Şırnak yönüne havalandı kimseyi almadan. Sonra gelmedi. Umutlar başka bir uçuşa kaldı. Sinirler bozuldu. Yeniden çaylar söylendi. Ve 10. Gezegende hayat kaldığı yerden ağır adımlarla yürümeye devam etti.

Kamelyanın altına bir sandalye getirtip çayımı içeceğim. Ve doyasya Akdeniz Gözlüm'ü düşüneceğim. Burada hayatın özü dağlardan gelen çay gibi, kopup geliyor biryerlerden. Aramızdan geçiyor. Herkes alacağını alıyor. Sonra, vadilerden, dere yataklarından bir yol bulup kendine, savrulup gidiyor.

Keşke sesim yetse de Bayraktepe'yi, Hasobeşir'i, Krapit'i aşsa, oralarda duyulsa: "Hey Ankara'dakiler, İzmir, İstanbul, Antalya'dakiler, bu insanlar burada".

...

Bugün maç yaptık askerlerle. Gidip gelmeyen helikopter, gelip aldı askerleri ve hastaları. Sen telefonda söylediğinde gülmüştüm, bugün buralılar anlattı. 10 sene kadar önce, helikopterler karakola yeni yeni gidip gelmeye başladığında, iniş yapamayan bir helikopter, iyice alçalıp getirdiklerini atmış. Patlayan bir çuvaldan portakallar yere saçılmış. Portakalları toplayan çocuklar bağırarak koşmuşlar: "Helikopter Yumurtası". Dile kolay, burası Bahçesaray, yani 10. Gezegen...

Keşke, keşke bir gezegenlik yol olmasaydı aramızda. Arasına o şiir kasetini dinleyip ağladığını biliyorum. Evimize gelip işten yorgun-argın, küfrettiğini, boğazına düğümlenen hıçkırıktan kurtulmak için apar-topar annelere gittiğini, bazen kendini eksik hissettiğini ve arasıra balıklarımızla sohbet ettiğini biliyorum. Bunları yapma diyemiyorum. Çünkü, bunların tümünün insanca olduğunu biliyorum.

...

Bugün pazar. Bugün güneşli bir güne uyandı 10. Gezegende insanlar. Hasobeşir, İhtiyarşahap ve Krapit güneşi selamladılar bu sabah. Kanayan bir yara gibi ortamızdan geçiyor Müküs. Mavi gezegendeki pazarlar şimdi bize çok uzak. Sizler kahvaltılarınızı yaptınız sevdiklerinizle uzun uzun. Sonra birer de keyif sigarası belki kahve eşliğinde. Öğleden sonra pikniğe gidebilirsiniz sevdiklerinizle. Veya sinemaya. Oskarlı bir filme mesela. Veya karar veremeyip ufak tartışmalar yaparsınız belki de. Ama hayır, ne isterseniz yapın, ancak kırmayın birbirinizi. Buna değmez inanın. Bir yüreği incitmeyin. Biz baharın gelmesiyle eriyecek karların havayı ısıtacağını düşünerek silah bakımı yapacağız belki. Belki biraz atış talimi. Veya futbol oynayacağız aramızda. Ya da bütün bir günü, bir gezegen uzakta bıraktıklarımızı düşünerek, özleyerek geçireceğiz. Hepimiz, hepimizi seviyoruz. Gelin bir iyilik yapın bize. Birisini arayın bugün. Uzakta veya yakındaki birisini. Uzun zamandır aramadığınız veya az önce aradığınız. “Sesini duymak istedim” deyin. Birimizin sevdiği ararsa, hepimiz mutlu oluyoruz.

...

Dün Van’dan Çocuk Felci Aşı Kampanyası için bir ekip geldi. Başlarında bir doktor hanım, aynı okuldan mezunuz. Ekiple birlikte sağlık ocağının doktoru da geldi. Artık iyiden iyiye dönüş hazırlıklarına başladım. Akşam Kaymakam Bey yemek verdi. Menüde Müküs Çayından tutulmuş kırmızı benekli alabalık, keklik ve kadınların dağlardan topladığı otlarla yapılmış yumurta.

Yüreğime sevgini salmışım. Yüreğimiyse dağlara. Dağların doruğunda karlar eriyor yavaş yavaş. Ortalık yeşile bürünüyor. Dağların eteğinde yeşeren her otta, açan her çiçekte senin sevginin payı var bu bahar. Beni buralarda yalnız bırakmadığın, sevgi dolu yüreğinle her an yanımda olduğun için binlerce teşekkür sunuyorum sana...

İLK AŞKIM MANSURA

Helikopter sesleriyle başladı sabah. Gruplar halinde dizilmiş, bizi götürecek demir kuşu bekliyoruz. Pervari’nin Doğan köyünde serin bir sabahta, saçlarımız toprak doluyor pervanelerin rüzgarıyla. Mansura’ya gidiyoruz. İlerde Gökmar. Onun da ilk görevi. Göz göze gelip bol şans diliyoruz birbirimize sessizce. Korku, kaygı boğazımızda duruyor. Güneş ısıtmayacak kadar donuk tepelerin ardında.

...

Derenin kenarında tek sıra yürüyoruz. İnsan ister istemez, tehlike anında kendini atacak yer arıyor gözleriyle böyle yürürken. Başlangıçta böyle olur, sonra alışırın demişti dostlar. İnsan ölümün nefesine de alışabiliyor demek. Askerlerden bazıları dua ediyor yürürken. Gülsem mi ağlasam mı bilmiyorum.

Bir saat kadar sonra buluyoruz aradığımızı. Mansur Çayı geçit verecek. Pantolonlar çıkartılıp sırt çantasına asılıyor. Bazen dizimize bazen belimize gelen korkunç soğuk suda karşıya geçiyoruz. Bacaklarımıza kramp giriyor suyun soğuşundan. Önümdeki asker kayıyor. Zafer Uzman yakalıyor çantasından. Ben

Zafer'i tutuyorum çantasından, Saadettin Uzman da beni. Düşersek bittik. Askerin çantası ıslandıkça ağırlaşıyor, kayıyor avuçlarımızdan. Çocuk yüzme de bilmiyor. Oysa yüzmesi değil sadece ayakta durması gerekiyor. Zafer ile elimiz askerin yakasında. Çekip alıyoruz askeri sudan. Su erimiş kar suyuysa ve adı Mansur Çayıysa, insan boğulabilir beline gelen suda. Karşı kıyıda ıslanan donlarımızı değiştirip yola devam ediyoruz. Levent geliyor yanıma, "ağbi bugüne dek kimseye don borcum olmamıştı, sağol".

...

Gece konaklayacağımız tepede Hüseyin Üsteğmenle yanyana yatacağız. Yukarda pırıl-pırıl yıldızlı bir gece. Yıldızları seyrederek yarınlara yönelik düşlerimizi paylaşıyoruz. O nişanlısını özlemiş, ben Akdeniz Gözlümü.

Sabah tanyeriyle uyandım korkunç üşüyerek. Üzerimize kırağı yağmış, bembeyazız. Gece üşüyen ayaklarıma taktığım eldivenlere bakıp gülüyoruz. Penguenler gibiyim sabah ateşinin yanında.

...

Dünyanın en mor, en sarı çiçekleriydi Mansura'da gördüğüm. Belki de bana öyle geldi, bilmiyorum. İlk aşkım Mansura derin izlerle oturdu yüreğimin köşesine. Korku ve kaygı taşlaştırdı yüreğimin köşesini. Umut ve hasret düşünmemeyi öğretti yüreğime ölümü. Kayan gök taşlarından dilek tutmayı ilk aşkım Mansura öğretti. Ve, sevdiklerimizle yaşanan her günün herşeye değdiğini...

BİLENLER BİLİR BU TÜRKÜYÜ

Günlerdir yüreğimizi boğan gün geldi. Dün gece Güzelkonak'da konakladık. Ateşin başında oturup çay ve sigara eşliğinde sohbet ettik dostlarla. Birara ufaktan şarkı söyleyip fasıl geçmeyi denediysek de olmadı. Bugünse Aktütün'deyiz. Yüksekova'yı, Haruno ve Şapatan Geçitlerini gördük. Birazdan yola düşeceğiz. Hareket saati verildi, 18:00. Bulunduğumuz yer yaklaşık 1600 m. Önce 2000'e çıkacağız sonra 950'ye inip Şemdinli Çayını geçeceğiz, sonra yeniden 2500. Kimse coğrafyanın zorluğunu düşünmüyor. Hepimizin tek düşüncesi ve hakkında konuşmak istemediğimiz tek şey mayın. Tim komutanı arkadaşlar sürekli askerleriyle konuşuyor, dikkat etmeleri gereken şeyleri söylüyor. Yola çıktığımızdan beri bunu düşünüyorum. Olur da biri basarsa? Yapmam gerekenler neler? Üniversitede öğrendiklerimi hatırlamaya çalışıyorum durmadan. Ne kahpe bir silah bu? Kim icat etmiş bu laneti? Bulan mutlu mudur yaptığından? Bulanı ben bulabilir miyim? Üs bölgesinde kalacaklar için hazırlanan kutup çadırı bitti. Gidecekler garip bir hüznle bakıyor çadıra. Kalanlar gidenleri uğurluyor konuşmadan. Havada lanet bir sessizlik. Sinirler gerili yay gibi. Gözlerimiz karanlığa alıştı adamakıllı. Artık gidiyoruz.

...

Yürüyüşün 3. saati. Çök verildi. Hepimiz olduğumuz yere çökeceğiz. Burada en güvenli yer, bastığında patlamamış olan yer. Dedektörcülerin işaretlediği yerlere dikkat ediyoruz. Önündekinin ayak izinden ayrılmak yok. Arkama bakıp işaret verdim Atilla ve Fahri'ye. Çöküyoruz. İşte o meşhur dairelerden biri. Dedektörcünün çizdiği iki beyaz halka hemen ötemde, 30-40 cm uzağımda bana bakıyor. Neredeyim? Ne yapıyorum? Bu ölüm tuzaklarının arasında bunca insan? Gözlerimi gökyüzüne çevirdim. Ne kadar çok yıldız var. Neden bilmiyo-

rum ama Cuma'yı düşünüyorum yola düştüğümüzden buyana. Cuma ve diğerleri, gözlerinin içine bakarak büyüttüğümüz, ülkesi için canlarını verenler. Onlar orada yerin altında değil, gökyüzünde birer yıldızlar. Ülkemiz için attığımız her adımda yolumuzu aydınlatıyorlar. Bir yıldız kaysın istiyorum. Bir yıldız kaysın ki dilek tutayım. Dostlarıma, sevdiklerime bir şey olmasın. Yüzümüzün aklıyla, sağ-salim dönelim geriye.

...

Yürüyüşün 10. saati. Çamurla boğuşarak ve zaman zaman kayarak çıktığımız tepede mola verdik. Bacaklarımızın yorgunluğu göz kapaklarımızın ağırlığıyla birleşiyor. Varmak istediğimiz tepeye ulaşamamış olmaksı ayrı bir çıldırma nedeni. Günün ağarmasına az kaldı diye düşünürken Zafer'i gördüm. Sırtımızdan akan ter gecenin soğuluyla birleşiyor. Oturduğumuz yerde bir yandan titriyor, bir yandan uyumamaya çalışıyoruz. "Ağbi ben dayanamayacağım bir sigara yakıyorum" dedi Zafer. Bir sigarayı iki kişi içiyoruz. Sigara onun elinde. İki eliyle kapatmış ateşi. Bir nefes O, bir nefes ben. Bir yandan da gülüyoruz, boşalan sinirlerimizle. Hemen herkes aynı durumda. Artık ne mayın umrumuzda, ne de pusuya düşme olasılığı. Büyük bir serserilikle meydan okuyoruz ölüme. Ve bunu yapabilmenin tadını çıkartıyoruz alabildiğine. Gülop geçmeyin sakın, ölümüne dost olmanın gizi saklı burada.

...

Çamurlu tepeden yola çıkıp tırmanmaya başladıktan biraz sonraydı ki önde bir hasta olduğu haberi geldi. Fahri'yi yanıma alıp hastaya ulaştığımda başka bir birlikten olduklarını öğrendim. Yerde yatan bir asker, onun yanına uzanıp parkasını hasta olanın üzerine örtmüş ve hasta olanı bacakları ve kollarıyla sarmalamış başka bir asker, onların yanında yere çömelmiş, sinirli bir halde avucundaki sigaradan derin nefesler çeken başka bir asker. Yerde yatana sarılmış olana kim olduğunu sordum. "Ben bu askerin tim komutanıyım". Bu gencecik adam birliğinden geriye kalan askerine sarılmış üşümesini engellemeye çalışıyordu demek. Boğazıma düğümlenen hıçkırığı yenmeliydim. Bu asker için helikopter gelmeliydi, helikopter gelene kadar burada bekleyemezlerdi, bulundukları yer çok güvenli değildi, askerin daha yüksekte bir yere taşınması gerekirdi. Halimize duyduğum kızgınlık ve duygularım karışıp gidiyordu yüreğimde. Nasıl bırakırlardı bu üç kişiyi geride? Ya bu kim, diye sordum

yerde çömelmiş olanı işaret ederek. Ayağa kalktı, elindeki sigarayı yere atarak ezdi. "Komutanım" dedi "ben bölük komutanıyım". Artık söyleyecek bir şey kalmamıştı. Gecenin sessizliğinde kelimeler tükendi, duyguları söze dökülecek ses bitti. Ben asteğmenim asıl siz benim komutanımsınız demek o anda, bozulmuş olan morallerini daha da bozacaktı sadece. O bölük komutanı ve o tim komutanı askerlerini bir tepeye taşıyıp başında beklediler o gece. İki insan ölüme meydan okudu bir başka insan için o gece. Ve ben sözcüklerin tükendiği o anı yüreğime gömüp uzaklaşırken yanlarından, ıslanan gözlerimi sildim Fahri'ye çaktırmadan.

...

Yürüyüşün 12. saati. Gün ışıdı. Ama aydınlanmadı bir türlü. Son bir tırmanış kaldı önümüzde. Öner, Fahri ve ben durduk. İki grubun ortasındayız. Bir şeyler yitip içecek ve gücümüzü toplayıp son hamleye başlayacağız. Aklımda hala o tim komutanı ve bölük komutanı. Fahri kahvaltı niyetine birşeyler çıkarıyor sırt çantasından. Öner sürekli benim yanımda yürüyor. Bu macerada birer can yoldaşınız artık. Dönüşe kadar ayrılmayacağız, birbirimizi yalnız bırakmayacağız, kararımız bu. Alacakaranlık içinde ardımızdaki gruptan ayrılmış biri yürüyor tek başına. Tüfeğinin dipçığı zaman zaman yere vuran, ettiği küfürlerin sesi bize ulaşan bu adam Gökmar olmalı. Öner'le birlikte ona bakıp gülüyoruz. Yine yorgunluktan canı çıkmış. Kendini bir taşın üzerine bırakıp bir sigara yakıyor. Artık dört kişiyiz kahvaltıda. Doğan güne karşı bitirilen bu alalecele kahvaltı sonrası hemen yürümeye koyulmalı ve öndekilere yetişmeliyiz. Gökmar "gitmeyelim ağbi" diyor, "size yetişene kadar kışım çıktı. Hem sigara da veririm size". Anlaşılan durum oldukça kötü. Çünkü dağda kimse kimsekinin sigarasını tüketmez dara düşmedikçe. Sigara mühimmat gibi önemlidir dağda.

...

Yürüyüşün 14. saati. Yorulmuş ayaklarımız, yorgunluktan kramp giren kaslarımızla, varmamız gereken noktaya ulaştık. Bölükler bir müddet dinlenip faaliyete başlayacak. Geçici olarak yaptığımız mevzide Öner, ben, Fahri ve Atilla birer bardak çay yudumluyoruz. Bu çok iyi gitti işte. "Komutanım" dedi Fahri, "Esat olsaydı şimdi, mutlaka kapuçino yapardı". Birden aklıma geldi. Vari Krapit'den düşüp yola Çadır'ın tepesine vardığımız bir görevde, dönüş yolun-

da verilen bir molada içtiğimiz kapuçino. Sıcak bir bardak çay, zirve, sigara, özlemler üzerine düşler ve 14 saatin sonunda geldiğimiz yol. Kimse konuşmuyor. Tek düşüncemiz yarım saat de olsa uyumak.

...

Faaliyet sona ermek üzere. Bu gece kalacağımız yeri aldık. Fahri ve Atilla mevzimizi yaptı. Oldukça iyi bir mevzi. Akşamüstü yaktığımız ateşler söndürüldü. Sadece közler kaldı. Nöbetçiler közlerin başında kalacak. Mevzimizin üzerine pançoyu gerdik yemek yapıyoruz minik tüpümüzde. Sırt çantasında itinayla taşınan bir kavanoza kırılmış yumurtalar, sucuklarla ve hamburger köfteleriyle karışıyor. Kurt gibi açız. Ramazan Binbaşı Haşim Yüzbaşıyla konuşuyor telsizde. Kızdırıyor, yemek menüsü sayıyor. Hepimiz gülüyoruz telsizlerin başında. Gerginlik ve stres biranda yerini neşeye bırakıyor. “İsterseniz yemeğe bize buyrun”. Telsize basıp araya giriyorum; “İsterseniz bize buyrun, bizde yumurta, sucuk, köfte ve çay var”. Birden Serkan Üsteğmen giriyor araya, “Yeter artık sayıp durmayın, biz daha yürüyoruz, biryerimiz düşecek!”.

...

Sabah 7:45’de dönüş başladı. Sabahın esmer soğuşunda yapıldı kahvaltı. Ekmek, çay, peynir. Üzerimizdeki tepeyle aramızda bulutlar. Bulutların üzerinde doruk. Yüreğimde özlem ve hüznün. Gece üzerimize düşen yağmur. Dorukla aramızda derin, sarp bir vadi. Ne denli uzağız birbirimize. Sen neredesin ben nerede? Özlemi ve hasreti bastırmak için sigara faydasız. Özlem öylece kalacak yürekte, sonsuza dek canımı acıtarak. Askerlerle fotoğraf çektiyoruz. Artık dönüş başlıyor. Önümüzde sert bir dere yatağı. Sağımızda yamacın üzerinde bizimkiler, dere yatağında biz. Dere yatağından yürümek kolay ve rahat ama boğucu, tedirgin ve tehlikeli. Yol kolaylaştıkça risk büyür. Tuna ve Cevdet’le önden gidiyoruz. Tuna ardımızdan gelen ilk adamı uyarıyor geriden gelmesi ve yaklaşmaması için. Biz öncüyüz, birşey olursa bizi onlar toplayacak. Kullanılmış kaya kovukları, kırılmış dallar, ayak izleri.

...

Dere yatağı bitti. 2200’den 1000’e indik. Saatimden takip ediyorum rakımı. Terkedilmiş bir köyü geçtik az önce. Ağaçların arasında çok güzel bir

patikayı geçiyoruz. Önde dedektör ardında biz. Mola verdik. Birşeyler atıştırmak, bir sigara tütürmek ve dinlenmek için biraz olsun. Bir patlama sesiyle donakaldık hepimiz. Ses bizimkilerin olduğu yerden geliyor. Kulaklarımız telsizde, Ramazan Binbaşı, Suat, ben, Atilla ve Fahri, sesin geldiği yöne doğru koşarcasına ilerliyoruz. Ayaklarımızın altında toprak akıp gidiyor durmadan, tek korku mayındı az önce şimdi unuttuk. Sonra Hüseyin Üsteğmenin sesi geliyor kulaklarımıza telsizden. Askerin biri..... Önce derin bir oh çekiyoruz sonra küfürler. Bu kötü. Şimdi kanat gelecek, kanat için pist hazırlanacak, beklenecek. Üstelik herkesin morali bozulacak. Zaten zorlu olan dönüş yolu daha da berbatlaşacak. Askerlerde müthiş bir öfke. Tadımız kaçtı.

...

Kanadın gidişini takiben yola koyulduk. Olabildiğince hızlı dönmeliyiz artık. Önümüzde bir yükselti. Hava kararmadan çıkmalıyız hakime. 1000’den 1600’e çıkacağız. Askerler öylesine yorgun ve moralsizki. Çocuklar kas kramp-larıyla kendilerini yere atıyor. “Haydi oğlum, dayan oğlum, az kaldı”, “haydi aslanım”, “yürü ulan”, “oğlum arkadaşının silahını al, yardım et”. Konuşmalar birbirine karışıyor boşlukta. Bizse yürüyüp duruyoruz. Yağmur başladı. Bir bu eksikti. Keşke tepeye varmış olsaydık yağmurdan önce. Öner’le gözgöze gelip çıkartıyoruz bandanaları. Madem ıslanacağız tam olsun bari. Zaten ikimizin de kafasında yağmurdan korumayı gerektirecek kadar saç yok. Son yükseltinin altında bir sigara molası veriyoruz. Hüseyin Üsteğmen, Öner, ben ve yağmur. Bir yandan bozulmuş sinirlerimizle gülüyoruz, bir yandan aşağıda kalan kanyonları seyrederek tadını çıkartıyoruz yağmurda sigara içmenin. Ramazan Binbaşı takılıyor yanımızdan geçerken Öner’le bana, “Başınızı örtün, keliniz parlıyor görüntü vereceksiniz”. Basıyoruz kahkahayı. Ardımızda enfes bir günbatımı. Güneş bulutların arasından kanyona vuruyor ışın kılıçlarıyla ve güneşe inat yağmur yağıyor hala.

...

1600’e çıktık. Baygın bir asker yatıyor yerde. Aslında baygın değil. Yorgunluktan gücünü yitirmiş. Su ve helva vermeye çalışıyoruz. Biraz açıldı gibi. Öndekilere bakmalıyım. Yanımdaki askere geride kalan olup olmadığını sordum. Birazdan hava kararacak. Özkan ve Hakan kalmış geride. Geride kalan

askerlerini taşıyorlarmış. Bekledim geldiler. Gerçekten de kelimenin tam anlamı ile taşıyorlar askerlerini. Tepede askerler yere yatmış dinleniyor. Öndeki grup hava kararmadan izleyeceğimiz patikayı bulabilmek için ayrılmış. Öner de öndekilerle gitmiş. Onlarla olmamız lazımdı geride kaldık.

...

Fahri ve Atilla'ya bakıp "gidiyoruz" dedim. Önce duraksayıp yüzüme baktılar. Bu coğrafyada böyle bir işin nelere gebe olabileceğini onlar da en az benim kadar biliyorlar. Muhtemelen kafayı sıyırdığımı düşündüler. Ya da bakışlarından ben öyle algıladım. Sonra düştüler peşime. Canlarım, beni hiçbir zaman yalnız bırakmayacaklarını biliyorum zaten. Esat, Fahri, Atilla, Muhittin. Yaşamlarımızı şekillendiren, yüreklerimize ve beynimize unutulmayacak derin izler bırakan asker ocağında ne de çok şey paylaşmıştık farkında olmadan. Önde ben, ardımda Atilla, onun ardında Fahri. Önümüzdekilerin ayak izlerini izleyerek patikayı arıyoruz. Karanlık oturdu. Biz de patikaya girdik. İki grubun ortasındayız. Dağın başında üç kişi. Bir an düşündüm. Öndekiler veya arkadaşiler bizi görürse gece görüşleriyle? Ya diğerleri? Öne bildirmeliyim bunu. Ya dinleniyorsa telsiz? İşte tam bu sırada Ramazan Binbaşı'nın sesi geldi telsizden. Arkadaki gruba bizi soruyordu. Durumu anlattım. Sonra Öner'in sesi geldi telsizden. Ve Öner, öndeki gruptan ayrılıp tek başına geri dönerek bizimle buluştu. Artık dört kişiyiz dağın başında. Bu üç kişi olmaktan çok daha iyi. Yağmur amansızca vuruyor üzerimize ve görüş mesafesi azalıyor durmadan. Yerler kaygan mı kaygan. Ay da doğmak bilmiyor bir türlü.

...

Biz öne ulaştık, bir süre sonra da arkadaşiler bize. Gökyüzü görünmüyor yağmurlu karanlıkta. Önceden bizi huysuzlaştıran yağmur artık umrumuzda değil. Islanmayan yerimiz kalmadı nasılsa. Tek derdimiz önümüzde yürüyeni görebilmek yarım metreden ve düşmemek kayalara takılıp. İki sırtın arasında durduk. Ayın doğuşunu bekleyeceğiz. İki kayanın arasında, iki pançonun altında dört kişiyiz. Öner, Yankı, Nihat ve ben. Durunca üşüyor ıslak vücudumuz. Böyle dip dibe oturmamızın nedeni üşüyüşümüz. Isınmak için yaktığımız iki sigarayı paylaşıyoruz dört kişi. Pançonun görevi bizi yağmurdan korumak değil, zaten donumuza kadar sırlıslığımız. Tek amaç sigara ateşinin görünmemesi. Karşı

sırtta Haşim Yüzbaşı ve ekibi, el fenerlerini yakmış yol arıyor. Geceye kalmışız, üşümüştük, ıslanmışız. Herşeye boşverip, herşeyi göze almışız. Durmadan gülüyor ve küfrediyoruz. Dile kolay geliyor bunlar. Sevdiklerimizi özledik durmadan, yüzleri geliyor sürekli olarak gözlerimizin önüne. Şemdinli Çayı'nın sesini dinliyoruz umutla. Bir an önce geçmek istiyoruz karşıya. Hele bir geçelim gerisi kolay, hatta ölmek bile kolay öte tarafta. Kuru giysiler ve uykuyu düşünüyoruz. Düşünmediğimiz, aklımıza getirmediklerimiz tek şey ölüm. Biz bu sözcüğü düşürdük, kaybettik yağmurda ve karanlıkta, ve aramadık bir daha.

...

Şemdinli Çayı'nı geçip Meşelik Köyü'nün yıkıntıları arasında durduk. 1600'den 950'ye inmiştik, şimdi yeniden 2000'e çıkacağız. Heryer çamur. Giysiler ve çantalar yağmurdan, postallar çamurdan taşınmaz bir hal aldı. Gelirken mayın için yaptığımız işaretler akıp gitti yağmurla. Tepeye sis oturdu. Bu kötü. Yukarıya kar yağıyorsa yandık demektir. Asker ıslak, asker yorgun. Asker son gücünü kullanıyor. Zirvenin ardı Aktütün. Böyle bir yeri bu denli özleyeceğimi sanmazdım. Yolda tek sıra yürüyoruz artık. Ve kar başladı. Ne iz kalıyor ne yol. Bu kar değil, düpedüz tipi. Islanan eldiven ve bereleri çıkardık donmamak için. Kimimiz cebine koydu atmaya kıyamayıp, kimimiz ağırlık yapmasın diye şuncacık yün, parçalayıp attı. Müthiş yavaş ilerliyoruz. Askerler yere atıyor kendini. "Komutanım izin ver 5 dakika uyuyayım, söz veriyorum sonra hiç durmayacağım". Rüzgar, tipi ve uyuma isteği. Bunun ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. "Sakin koçum sakın, koyma kendini, dayan. Uyursan donarsın".

...

Zirveye ulaştık. Hissediyorum. Muhabere aracından İlhami'nin sesi geliyor telsizde, "ışığa doğru gelin, durmayın". Işığa doğru ilerleyerek başlayan yaşamlarımız yine ışığa doğru ilerlerken mi son bulacak acaba? Dışarısının bunca soğuk olduğunu söyleseydi birileri, bırakır mıydık acaba ana yatağının sıcaklığını? Asker ocağına gelirken ölümü düşünmemiş değildim. Ama donarak ölmek yoktu hesaplarımda. Görebildiğim tek şey aracın farı. İzden, patikadan vazgeçtim. Yol yok ayaklarımızın altında. Üstelik Öner de yoruldu iyiden iyiye, bazen önündekinin izinden ayrılıyor. Omzundan tutup ize oturtmaya

çalışıyorum onu. İşaretli yerleri hatırlamaya çalışıyorum, olmuyor. Adımlarımı açamıyorum 15 cm.den fazla. Gitmiyor adımlarım daha fazla istesem de. Kafamı kaldırıp bakamıyorum ileriye tipiden. Nasıl dehşet bir yorgunluk, nasıl tatlı bir uyku hissi. Parmaklarımı oynatıyorum durmadan. Parmaklarım oynadıkça seviniyorum, yaşama bağlanıyorum. Ayaklarım yok gibi. Durmamalıyım, uyumamalıyım, az kaldı biliyorum. Bir de nereden taktımsa kafama parmaklarım donmasın istiyorum. Zirveye 30-40 metre kala Ramazan Binbaşı'yı gördüm. Zirvede durup geriye baktık. Fahri ve Atilla da geldi. Rüzgar, tipi, geldiğimiz yer hiç görünmüyor. Telsizde Serkan Üsteğmenin sesi. Ardçıydı, en sondan geliyordu. "Bize yardım yollayın, bunlar donuyor....." Özkan, Hakan, diğerleri, ölümüne dostlarım, hepsi tipinin içinde. Bizden önce varanlarınsa akli bizde, bunu da çok iyi biliyorum. nasıl büyük bir merak ve ümitte bizi beklediklerini hissediyorum. Yüzlerce yürek, karanlığın, tipinin içinde tek bir yürek gibi atıyor işte. Hiçkimse bir diğerinden değerli ve öncelikli değil. Kocaman tek bir yürek taşıyor herkes kendi göğsünde. Hüseyin Üsteğmen zirvede; "dayanın koçlarım az kaldı. Işığa doğru gelin. Yardım da geliyor. Askerler arasında çantasını atıp zirveye varmaya çalışanlar, arkadaşının silahını ve çantasını yüklenip kendisi yuvarlananlar. Alay komutanı "malzemeyi boşverin, askerimi kurtarın" diyor telsizde. Ramazan Binbaşı, hemen az ötemde Alibey Üsteğmene bağırıyor, "ne duruyorsunuz yardım getirsenize. Bir askere bir şey olursa". Ağlıyorum. Düpedüz ağlıyorum. Aşağıya, Aktütün'e iniyoruz Ramazan Binbaşı ile. Hiç konuşmadan, büyük bir acıyı paylaşarak yürüyoruz. Ağlıyorum. Gözümden süzülen yaş damlası, donuyor dudağımın kenarında. Pantolonum, yün donum, çitirdiyor adım atarken.

...

Sonunda geldik. Sadece gidiş-dönüş için 33 saat yürüdüğümüz 56 saatin sonunda Aktütün'deyiz. Görev bitti. Kutup çadırı içinde soba yanıyor. Kuru birşeyler bulmuş Turan. Üzerimizdeki herşeyi çıkartıyoruz dostların yardımıyla. Yün donum ayrılmak istemiyor vücudumdan. Minik çitirtilarla vedalaşıyor bacaklarımla. Ahmet donma tehlikesi geçiren askerlere koşuşturuyor durmadan. Yardıma ihtiyacı var mı acaba? "Gerek yok, ben hallediyorum" diye fısıldıyor kulağıma. Onun da ilk göreviydi bu. Çadırlardan birini revir yapmış, tipiden gelenleri yavaş yavaş ısıtıyor. Görevden önce Ramazan Binbaşı "sen araç başında kal Ahmet çıksın" dediğinde, "ben çıkarım" demiştim, "ne

olur ne olmaz, Ahmet daha yeni". Şimdi Ahmet "ağbi keşke ben çıksaydım senin yerine" diyor. Dostlarım benim, dostluğun tadı böyle günlerde çıkıyor. Ellerimi sobaya uzatıyorum. Yapmamam lazım biliyorum. İlk yardım dersinde ben anlatmışım donma tehlikesi geçirenlerin aniden sığağa yaklaştırılmayacağına askerlere. Parmaklarımın ucunda patlayan deriden vücuduma girecek ısıyı istiyorum oysa şimdi. Birazdan kanayacak da olsa ellerim o ısıyı istiyorum. Ardımdan bir ses "yapma ağbi" diyerek sobadan uzaklaştırıyor beni. Ellerimi avuçlarının içine alarak göğsüne bastırıyor, ovalıyor, ısıtıyor. Zafer bu. Göz göze geliyoruz. Kendi sigarasını uzatıyor dudaklarımın arasına. Ellerim avuçlarında. Gülümsüyorum. Bir çorba getiriyorlar. Arkadaş şarkısını mırıldanıyorum içimden. Sonra ambulansa gidip uzanıyorum. Battaniye yok. Kuruların hepsini askerlere vermiştik. Nemli uyku tulumunu battaniye yapıyor Turan üzerime. Kıvrılıp gidiyorum içinde. Ağlıyorum. Dostluğun, yardımlaşmanın, kazanmış olmanın şerefine ağlıyorum...

ASKER MEKTUBU

Canım Benim;

Akdeniz Gözlüm;

Deniz Fenerim.

Sana bağı yanı asker mektupları yazıp yazmama konusunda çok düşündüm. Kocam askere gitti de bir mektup olsun yazmadı diye düşünme ne olursun. Buraları, neler yaptığımızı, neler duyumsadığımızı deli gibi merak ettiğini biliyorum. Senin o okyanus yüreğinin deniz feneri yanıp sönerken kırmızı kırmızı, sadece benim için kaygılanmakla kalmayıp, buradaki herkes için yanıp tutuştuğunu da biliyorum. Herşey bir yana, yazmaya başladığım bu mektubu yollar mıyım sana, onu bilmiyorum. Belki de herşey bitip geri döndüğümde, bir gece akvaryumun karşısında balıklarımızı seyrederken veririm sana. Daha kötü bir olasılığı ise aklıma bile getirmiyorum. Yüreğimin bir yanında durdurulmaz bir yazma isteği, satırlarla da olsa sana koşma, kavuşma, paylaşma arzusu. Diğer yanında yüreğimin, satırlarımın ince bir sızı olup iki minik damlayla süzülme ihtimali göz pınarlarından. Yüreğimde çok sesli bir orkestra. Yüreğimde Troya'dan buyana en kanlı kavga.

Sabahları erken kalkıyorum. Çay ve poğaça getiriyor askerler. İstemedim, söylemeden. Bu bir sevgi iletişimi, severek yapıyorlar biliyorum. Hatta çayıma şeker atıp karıştırmış oluyorlar her zaman. Biliyor musun, insanın çayına kaç şeker attığı çok özel bir bilgi. Sen, annem, bir de onlar biliyorlar. Gözlerinden okuyorum sevgiyi. Gözleri sevgi, gözleri türkü dolu pırıl pırıl çocuklar. Anadolu'nun dört bir yanından kopup buraya geliyorlar. Bazen hastalanıyorlar, inanmazsın astma raporlarını saklayan söylemeyenler var aralarında. "Komando olamazsın sen oğlum" diyorum, "bunu yapma n'olursun komutanım" diyorlar. Nasıl severim Anadolu'yu bilirsin, herbiri birer Anadolu olan bu çocukları da öyle seviyorum. Biliyor musun, pekçoğu evde annesine bir bardak çay getirmemiştir. Oysa annelerini bizden çok seviyorlar eminim. Onların canını sıkıran herşey benimde canımı sıkıyor, onlara atılan her mermi bana, bize yarınlarımıza sıkılıyor. "Komutanım" demiyorlar mı o çocuk gözleriyle dünyanın bütün nehirleri tersine akıyor. Daha önceden hiç tanımadığım ve pekçoğunu bir daha göremeyeceğim bu insanlar benim dostum. Ne zaman birileri gelse mesela Bahçesaray'dan, uğrayıp hatır soruyor, selam getiriyor. Çocuk gibi seviniyorum. Belki de buradaki en önemli görevimiz, bu pırıl pırıl yürekleri sağ salım sevdiklerine kavuşturmak. Bu çocuklar bize emanet. Bu koruma güdüsü, bu anaçlık içimizde taşıdığımız, Anadolu insanına özgü genetik bir şifre galiba. Hoş, bağrından Kibele'yi çıkartmış bu topraklarda buna pek de şaşmamak lazım aslında.

Çoğu zaman akşamdan oluyoruz taşımızı. Yatmadan hemen önce. Bu on dakikalık bir sabah keyfi demek burada ve bu da çok önemli. Bu işi küçümseme. Aynanın karşısına geçip bir sigara yakmak, o sigarayı ısılatmadan içerken ısıklıkla bir türkü çalmak ve bu arada yüzünü kesmemek sanılanın ötesinde zor bir iş. Sonra aynada kendine bakarsın. "Kahretsin yine çok yakışıklıyım" dersin yüksek sesle. Bir arkadaşın seslenir diğer aynadan; "ağbi yine tüm kadın tetöristler teslim olacak seni görünce". Birbiri ardına patlayan kahkahalarla ayrılırsın aynadan. Şimdi seni bekleyen, tek kişilik yatakların kahreden yalnızlığıdır. Aslında herşeyin ötesinde bir arzu vardır bu seramoninin ardında yatan. Birazdan dalacağın uykuda sevdiğine kavuşmak ve onun ellerini yanağında duyumsamak.

Burada canımızı sıkıran en berbat olay, biryerlerden kopup gelen şehit haberidir. Nereden, hangi birlikten olursa olsun, çatışma ve şehit haberi demir bir mengene gibi sıkıran yüreğimizi, bir düğüm olup oturur boğazımıza. Kimse konuşmaz. Belki de dünyanın en zor, en berbat görevi bu haberi gidenin se-

venlerine taşımaktır. Geçenlerde yakınımızdan geldi çatışma haberi. Bir derin sızı, bir sıcak heyecan oturdu yüreğimize. Gazinoda oturuyorduk. Kimimiz oyun oynuyorduk, kimimiz sohbe dalmıştık. Ansızın gelmişti haber, hiç hesapda yokken. Diller kenetlendi, eller titredi. Şerefsizler pusu kurmuşlar yola. Ardından şehit ve yaralı haberleri. Birden Çağlar geldi aklıma. Haberler onun olduğu taraftan geliyordu. Samsun'dan bu yana koca bir dostluk kurmuştuk yüreklerimizde. Sonra Çağlar'ın birkaç gün önce izne gittiğini anımsayıp rahatladım. Birden Cuma geldi aklıma. Benim sevgili sıhhiyem. Gencecik, pırıl pırıl. Ve daha ikinci görevinde sıyrılıp giden aramızdan. O şimdi gökyüzünde bir yıldız oldu biliyor musun? Onun gibilerin ışığı bize karanlıkta yolumuzu bulduran. Bu çok karmaşık bir duygu. Bir yanda dostunun hayatta olduğuna sevinmek, diğer yanda ölümlerin hüznü, karışıyor birbirine usulca ve hüznün galip geliyor sonunda. Bunu tek adı yenilgi. Böylesi onurlu bir ölümü kaçırmış olmanın duyumsaması ise bir başka okyanus. Bunları düşünürken haftasonu mesai olduğu haberi geldi. Şaşırmadık. Dağlara bahar oturdu oturalı, haftasonu, haftaici yok. Pazartesi, çarşamba, cumartesi yok. Gündüzle geceyse çoktan farksız. Takvimi sadece kalan günlerin hesabı için kullanıyoruz burada.

Ve işte geldi görev haberi. Günün içinden bir yerden, ansızın. Hep böyle olur, önce askerler duyar haberi. Ortalık susar. "Görev" büyülü bir sözcüktür. Başlangıçta vücudunun bütün kasları kasılır. Sonra gevşer, ağırlaşır. Herkes birşeyler sorar birbirine. Neresiymiş? Kaç kilometreymiş? Kaç günlükmüş? Oysa hiçbir önemi yoktur cevapların. Bulunması gereken sadece sorulardır. Ve kimsenin yüksek sesle söylemediği "muhtemel temas" olasılığı gelip oturur beynine. Bir çay söylenir, bir sigara parlatılır. Pekçoğu için bir hayal, bir düşleme olan bu durum bizim için gerçek dünyadır ve hiçbir şey filmlerde seyredilenler gibi değildir. Şimdi alış-veriş yapmalı görev için. Kuruyemiş, çukulata, kola. Genellikle ayakların sızlar görev haberinin ardından. Yalancı bir sızlamadır bu. Sonra "biz ki sabah çayını şeytanın cirit attığı Besta'da yudumlamış, aynı gün kumanya ısıtmışız günbatımında Doğan'da" diye güç verirsın bacaklarına. Bazı görevlere katılmış olmak onurdur gizliden gizliye. Katılanlar katılmayanlarla dalga geçer inceden "sen yoktun koçum" diyerek. Fırsat olursa birgün bu ülkenin tüm insanları yürümeli Besta'dan Doğan'a. Ancak o zaman anlaşılabilir belki de buraların tadı. Asıl yaşam başlamıştır artık. Belki de o an içinden gelen tek duyguyla telefona uzanır elin. Bir kez daha duymak sevgilinin sesini. Yüreğini sıkın dönmeme ihtimali'nden söz etmeden, "hakkını helal et" demeden, bir "seni seviyorum" dökülür dudaklarından, bir de "görüşürüz"

ile "merak etme". "Seni seviyorum görüşürüz merak etme", hepsi hepsi beş minik sözcük işte. Beş minik sözcük deyip de geçme. Bir telefonluk kaçışta, topu topu beş sözcükde, dünyanın en azgın nehri gibi denize kavuşur sevgi, hasretle kucaklaşır. Sonra kapanır telefonlar dış dünyayla temas biter. Artık dün yoktur. Yarın da hiç düşünülmez. Takvime işaretlenen şafak yazıları kaybolup gider. Burada takvim sadece ve sadece bugünü gösterir. Korkuyoruz. Kaygılıyız. Bunlar sapına kadar doğru ve insanca. Başlangıçta sayıyorduk görevleri, sonra kaçtı ipin ucu. Artık dikkatle saydığımız tek şey, günler. Özel kartlar taşıyoruz bunun için. Hergün bir kutucuk karlıyoruz. Kaybolup giden kutucuklar, bizi sevdiklerimize ulaştıracak yolun kilometre taşları sanki.

Sonra yitilir sessizlik. Hazırlanma vaktidir şimdi. Müzik sesleri yükselir odalardan. Pop, caz, türkü, marş ve hatta oyun havası. Şarkılar söylenir herkesin kendi yüreğinde, kendince. Kimimiz uğur sayarız söylediğimizi, kimimiz öylesine söyleriz. Koridorda bir garip koşuşturma. Odalara girip çıkanlar, ısıklık çalanlar, sigara içenler, göbek atanlar, konuşanlar. Görev için giydiğimiz giysiler günlük olanlardan farklı. Genellikle eski, kirlenmesinden korkmadığımız şeyler. Bir ayrıcalık saydığımız ve başka birliklere hava atarcasına taktığımız mavi bereler yok artık. Sonra, sonra yüreğinin sesini ve türkülerini yankılanmaya bırakıp koridorda, bir hicaz peşrevle başbaşa kalırsın. Kendine bakıp düşünürsün. Askerlik öncesi neler yapardım bu saatte? Ne giyerdim? Neler geçirdi kafamdan? Neler düşünürdüm? Gazetelerden okurduk buraları, kitaplardan. Politikalar üretirdik sorunları çözmek için. Tartışır, yorumlar yapar, birşeyleri eleştirir ve beğenirdik birşeyleri. Oysa şimdi tam ortasındayız kanayan yaranın. En keskin noktasındayız bıçağın. İp canbazı edasıyla yürüyoruz bıçağın keskin yüzünde. Ve oyun oynar gibi nanik yapıyoruz ölüme. Tatlısu ikliminde yelken açtığımız günler geçti. Şimdi ortasındayız fırtınanın. Şarjörler, silah, el bombası, telsiz. Herşey hazır. Yüreğinde kopan fırtınanın bir yüzü birazdan ölümüne oynanacak oyuna atılan göz kırpmaz adımdır, diğer yüzü sevgidir, bunca barutun ortasında sevgi dolu bir yüreğe sahip olmanın onuru. İşte bu noktada sevgiliyi düşünmek en tehlikeli işidir dünyanın. Atılan ilk adımın gücüdür seni son adıma götürecek olan. Artık sıra bandanaların bağlanmasına gelmiştir, dünyanın en güzel seramonisiyle.

İşte bu nokta çok önemli. Bandana deyip geçme. Üzerinde amblemi vardır taburun, bayrak vardır. Köşesinde adı yazar sevdiğimizizin. Güneşten korur, rüzgardan korur, soğuktan korur, terini siler. Yeri gelir yüzünü korur düşmandan, yeri gelir şişeden dökülen dere suyunu süzer. Tatlı suda balık

avlamıyoruz. Dev gibi bir okyanusda bir avuç sünger için dalgalara dalan sünger avcılar gibiyiz. Bandanaların bağlandığı noktada her şarkı, her şiir hüznülenebilir bizi. Her söz coşturabilir. Aynı anda hem dağları oynatacak güçte olması insanın, hem de yıkılıp gidebilmesi gül yaprağı bir rüzgarla muhteşem bir noktadır insan yaşamında. Bu nokta, dünyada herşeye yan baktığın bir külhanbey edasıdır. Herşeyi yenebilirsin bu noktada ve bu nokta yüreğinin en kırılgan anıdır, gelincik zayıflığıdır.

En büyük korku dağlardan yüksek değildir. Korku, elem, keder, sevinç, umut. Hepsi geride kalmıştır artık. Yüreğinde ve beyninde sadece görev vardır. Dağların doruğuna varılacak. Mutlaka. Ne olursa olsun. Yol biter mutlaka. Dağların doruğundaki hakim nokta, korkunun boğulup öldüğü yerdir. Mahkumda kalmanın adıyla, ölüm. Ve yaşlı kentimin sokaklarında birileri koşuştururken barları doldurmaya, biz düşeriz yollara. Yağmur, çamur, sis, kar. Yorgun ve ıslak ayaklar. En çok bu koyar bana. Bir de, bar kuytularında vatan kurtaran tatlı su entellektüelleri. Buraları görmeden, bu dağları solumadan, konuşmak ve çözümler üretmek kolaylığına gülerim sonra. Herşey gelir aklına yürürken. Enfes çiçekler geçip gidebilir ayaklarının altından. Kuru otlar, böcekler. Bazen sevdiğinin yüzü çakar gözünde bir anlığına, bazen ölümün soğuk nefesidir yalayan enseni. Acıkırsan oturup birşeyler yersin. Yarım umut arası hüznü mesela. Yanında aşk içebilirsin. Ama kim ne derse desin, dorukta içilen sigaranın keyfi dünyada hiçbir şeyde yoktur. Atılan her adımda tek dilek, tek dua vardır. Sevdiklerimize sağ-salim kavuşmak. Yani, hayatta kalmak. Hele bir de yıldız kayarsa deymesin kimse keyfimize. Ben yıldız kaymalarında dilek tutmayı, yıldız parlamasını uydu ışığından ayırmayı burada öğrendim. Ne zaman vursak adımlarımızı dağların doruğuna, her bir asker Prometheus gibi görünür gözüm. Evet, birazdan güneşi çalacağız ellerimizle. Tıpkı onun tanrılar dağı Olympos'a tırmanıp gizlice, Zeus'un elinden çaldığı gibi güneşi. O demiri eritmek istemişti sadece, bizse söz verdik; Anadolu'yu sulayacağız güneşle.

Sonra mevziler hazırlanır, petler serilir, pançolar çekilir. Artık yıldızlardan çizgiler çekebilirsin. Üçgen, kare, yamuk. Dilediğin herşeyi çekebilirsin yıldızlarla. Sevdiğini düşünebilirsin mesela, ama dokunamazsın. Ellerini uzatıp saçlarını okşayamazsın. Bir sigara çeker canın, bir de ılık çalmak, ama yapamazsın. Yapmamalısın. Kimbilir kimler yaşadı bu topraklarda? Kimler savaştı? Kimler aşık oldu delice? Anadolu burası. Burada sana, burada Anadolu'ya aşık olmamak, yüreğini bu deli sevdadan sakınmak mümkün değil. Ay tanrıçası Selena burada aşık olmuş yoksul çobana. Sanmıyorum ki sevmiş olsun birbirini

Selena ve çoban bizim sevdiğimiz kadar. Anadolu toprağına en çok yakışan iki şey aşk ve barış. Oysa askerim şimdi. Üzerimde ölümcül oyuncaklar taşıyorum. Aşkın ve barışın zaferi için savaşıyorum. Sonra, sonra dalıp gidersin o muhteşem sonsuzluğa. Samanyoludur sırtüstü yattığında en güzel manzara, en güzel dost yalnızlığında. Efsaneye göre Tanrıça Hera, karşı kıyıda oğlunu beslemek için göğüslerini sıktağında fışkıran süttten düşen damlalarla oluşmuş Samanyolu. Yüzyıllar boyunca kavimlerin eriyip kaynaştığı bir pota Anadolu. Ben seni ve Anadolu'yu düşünürüm dağbaşında yattığımda. Yani 3000 yıllık aşkımı, yani dünyanın en güzel topraklarını; Tanrılar vatanı Anadolu'daki en derin yürek sızımı düşünürüm.

Dünyanın belki de en güzel çayı, dorukta üşümüş ellerinle tuttuğun kaçak korucu çayıdır. Tadından, renginden değil. İsten kararmış o simsiyah çaydanlığın sihirli bir buhuru vardır sanki. Yar gibi; imdadına yetişir ve acıdır alabildiğine. Hasobeşir, Koçkırın, Karsuyu, Çadır, Erek, İhtiyarşahap, Krapit, Hasun ve diğerleri. Böyle yüksekte bakmak Anadolu'ya. Mesela bir sabah uyandığında tan yeri ağarırken, Ağrı'yı görmek karlı tepesiyle karşıda. Çadır Dağı'nın tepesinde gündoğumuyla kızaran Van Gölü'nü seyretmek, Karsuyu mevkisinde titrerken pançonun altında soğuktan it gibi kapuçino içmek. Bir sigara patlatmak öfkeyle. Bir küfür savurmak sensizliğe, hasrete, özleme ve türküsüzlüğüne. İsten kararmış çaydanlıktan dökülen acı çayda kaldı yüreğimin bir yanı. Onun sıcaklığıydı ellerini, ellerinin sıcaklığını yüreğimde bir ince sızı gibi bırakan. Kısmet olursa birgün, Krapit'ten düşüp yola Hasobeşir'e tırmanmalı, doruktan gündoğumunu seyretmeliyiz seninle. Günün buhurlar içinde yükselişini Van üzerinden. Sımsıcak bir çay yudumlamalıyız elele verip, güneş tan yerinden kalan kırağı damlalarını parlattığında üzerimizde. Akdamar adası kızarken gölde. Kumas köyünde keçilerden süt sağan kadınları seyretmeliyiz seninle. Kuğu Gölü balesinin kaba kaldığı bu seramonide Müküs çayının kıvrılıp gidişini seyretmeliyiz mesela. Ve yanımızda çukulata getirmeliyiz mutlaka, yol boyundaki çocuklara vermek için.

Dönüş yolunu seviyorum en çok. Hele bir de günbatımına denk gelirse son kısmı. Kimi zaman dağların ardında, kimi zaman gölün üzerinde hüznü bir kızarıklık. Dönüş yolunda geçilen toprak damlı köylerde çocukların el sallayışları eşlik ediyor araçlara. Pırıl pırıl çocuk gözleriyle, sallanan minicik elleriyle araçlardan atılan çukulata, şeker ve kumanyalara koşuşları. Askerleri seyrediyorum. Yemedikleri malzemelerini hiç düşünmeden atıyorlar çocuklara. Çoğu zaman yemiyorum çukulata ve şekerleri. Kantinden birşeyler alıyorum dönüş yolu için.

Bir de sevdiğim türkülerini dinliyorum aracın camına yaslayıp başımı. Hepimiz biliyoruz; tekerleklerin altından geçiyor, geçip bitiyor bizi sevdiklerimize kavuşturacak yol. Bitiyor, tükeniyor hasret yolu. Atılan her adım, fethedilen her tepe, bir gün daha törpülüyor hasreti. Bazen, yol kenarında bir minik çocuk selam veriyor araçlara. O zaman çakı gibi bir selam veriyorum ben de ona. Onlar bizim yarınımız. Borçluyuz onlara.

Biliyorum hep biz diye çıktı sözcükler ağzımdan. Ben yazarken zorlandım kalemim. Oysa hallerimi anlatıp giderecektim merakını. Ama olmadı. Burada yarin yanağından gayri herşey ortak şairin dediği gibi. Burada biz, korkunç bir bütünün ayrılmaz parçalarıyız. Acı, sevinç, keder ortak. Sevda, hasret, özlem ortak. Kocaman tek bir yürek atan. Burada herkes ölümüne dost. Anadolu'nun dört bir yanından doğan, büyüyen tek bir yürek sözünü ettiğim. Hissettiklerime kızacaksın belki, belki üzüleceksin, yüreğin yanacak belki ama anlayacaksın biliyorum. Anadolu'da doğan bu yürek gerekirse ölecek Anadolu için. Hem de türkü söyler gibi, şiir okur gibi, fısıldayarak. Burası herşeyin mertçe, doluca, kendi kurallarınca yaşandığı bir yer.

Şimdi bırak bunları. Beni boşver. Sen iyi bakmalısın kendine. Yüreğinin ve gözlerinin nemlenmesine izin vermemelisin. Bir sevgi seli büyütmelisin yüreğinde dönüş gününe. Hasretin nemli toprağında, dost sıcaklığı güneşlerle büyüyen bir sevgi seli. O yaşlı kentin bütün sokaklarında yürümelisin. İyi şeyler yemeli, güzel rüyalar görmelisin. Bütün çiçekleri koklamalısın mesela. Ya da bir şarkıda söylendiği gibi, kendine bir gül vermelisin benim yerime. Pencereden gelen rüzgar uğultusu, sokak lambamızın önünde süzülen yağmur damlaları hüznendirmeli seni. Ama asla korkutmamalı. Hüzünse hüzün, kederse keder, sevdaysa sevda. Hepsi bizim için. Doyasıya yaşanmalı öyleyse. Herşeyi ama herşeyi iki kişilik yaşamalısın ben yokken. Tıpkı benim yaptığım gibi sen yokken.

Gözlerinden, gözlerinden öperim...

SEVGİLİLER GÜNÜ

Mum ışığının titrek gölgesinde mektup yazabilirdim sana. Kesik uçlu bir dolmakalemin mürekkebi olabilirdi yüreğimin sesini sana taşıyan. Ama olmadı. Ne mum ışığı var ne de kesik uçlu kalem. Kar yolları kesti. Ve soğudu demir ranzanın kuşakları. Biliyor musun, gözyaşları bile donabiliyor vahşi rüzgarda. Aylardır gidip geliyor yüreğim; yüreğim voltada koğuşun koridorunda.

Yeni bin yıla girerken dünya, televizyon gösterdi izledik; Rio, Sydney, NewYork, Londra, Paris. Kimileri para istedi milenyumdan, kimileri barış. Çokça mutluluk istendi, çokça da sağlık. Biz Toprakkale'deydik. Sabaha kadar dansettik, şarkı söyledik. Ağladık, güldük bolca. Hediyeler aldık birbirimize. Kırmızı donlarla poz verdik fotoğraf makinasına. Basına kapalıydı bizim parti, "sınırlı sayıdaki" davetlilerle birlikteydik, izleyemediniz bizi televizyondan. Ben seni diledim milenyumdan. Sensizliğimin hasret okyanusunda sesini duydum telefonda. Sevindim, hem de çok sevindim, sonra da ağladım her nasılsa. Ne mutlu dedim kendi kendime, seninle yaşlanacağım. Becerebilseydim eğer, bir dağ rüzgarı hediye etmek isterdim sana. Yabani kekik kokulu, ısırgan, deniz kokusuna hasret bir dağ rüzgarı. Veya deniz kıyısı çamların nemli kozalaklarından yapılmış bir kalp. Üzerinde barut yanığıyla adın.

Evlilik yıldönümümüzü gösterdiğinde takvimler, yollardaydım gecenin sensiz saatlerinde. Vahşi rüzgar koşarken karlı dere yatağında sabah çayımı içtim Erçek Gölü'nü seyrederek. Bir sigara patlattım soğuğa inat, tepelerin üzerinde gözlerin gibi doğarken güneş. Sonra kafaları çektik dostlarla geceleyin. Hasreti, umudu ve küfrü meze yaptık rakıya. Sonra da uyudum seni sevmenin yorgunluğunda. Uykumda dışarda neler oldu bilmiyorum. Ben sana kaçtım gizlice.

Bugünse sevgililer günü. Soğuk ve kar egemen Van'da. Galiba giderek alıştık soğuğa. Erek Dağı'nın karlı doruğuna oturan bulutları seyretmek isterdim bugün. Ya da göl kıyısında bir bardak sıcak çay yudumlamak. Bir de hayal kurmak isterdim delice, bir de türkü söylemek bağıra bağıra. Bir ara dostlarla kafa kafaya verip, akşam yemeğinde bir kadeh rakıya gömmeyi planladık özlemi. Sonra canımız istemedi. Haberleri seyrederken yine güldük, küfürler ettik ağız dolusu. Hangi sanatçımız kimle dolaşıyor, ünlülerimiz gelecek için ne planlıyor öğrendik. Bir ara Tarkan çıktı ekrana. Dün tezkere almış. Hani şu gençlerin konserlerinde kendini paraladığı adam. "Her Türk gencinin kutsal görevi olan askerliği çakı gibi yaptım" diyordu uzatılan mikrofonlara. Yalnız üzüldüm, biraz hasta olmuş yemin töreninde, antibiyotik ve vitaminlerle zor durabilmiş ayakta. "O zaman bizimki ne?" diye sordu bir arkadaş. Kocaman bir gülüş oturdu yüreğime. Sağlık sorunları nedeniyle timden çıkması gerektiğini söylediğimde, yapma komutanım diye yalvaran aslanlarımı düşündüm, gözlerim doldu. Askerlerimin yüzlerini anımsadım. Mansura'da sigara paylaştığımız, kar suyun- dan çay yaptığımız, Besta'da omuz omuza yıldızları seyrettiğimiz, Kuzey Irak'da ayakları donan askerlerimi. Bir de yüreğimin hiç dinmeyecek acısı Cuma'yı. Onlar giderken ne televizyon kameraları vardı ne mikrofonlar ne de saygı değer basın mensupları. Sessizce gittiler asker ocağından. Neresine sığdıracağım gariban yüreğimin bunca sevgiyi ve gitmemiş olanların sorumluluğunu nasıl taşıyacak omuzlarım.

Bugün, sevgililer günüydü.

Bugün, düşlerimi alıp götürünlere kızarak geçti.

Bugün, burada olduğuma sevindim.

Bugün, bu hayatta ben de varım dedim.

Bugün, yanımda olmanı değil, yanında olmayı istedim...

ESİNTİ

Bunu nasıl yapıyorsun bilmiyorum. Gözlerimi açar açmaz, ince bir sızı olup akıyorsun içime. Gözlerimi okşayan masmavi gökyüzü, güneş, düşlerim yetmiyor bu sızıyı aşmaya. Sızın durmadan büyüyor içimde, her söz dokunuyor, kanatıyor. Bir sürü şey öğretilmiş tıp fakültesinde ama bunca hekim böyle bir durumun çözümünü üretememiş işte.

Yüreğimi geceye gömüyorum, sızın azalsın diye. Sesini ulaştırırsa teller, kaynağından fırlayan bütün sular denize kavuşuyor. Sonra hiçbir şey olmamış gibi uyku oturuyor gözlerime. Özlem yokmuş gibi, hasret yokmuş gibi yapamıyorum, elimde değil. Sonra yol veriyorum sobanın mazotuna, yürekler ısınsın diye. Bir de alevler oynasın diye tavanda.

Bütün yaşamını bir nergiz dalı yetiştirmeye adanmış bahçıvanın erdemine ulaşabiliyoruz acaba? Ya da sadece Pasifik'de balık avlamayı bilen adamın bilgi derinliğine? Aşkın bir gecelik buhusuna bir ömür boyu dayanıp, bir ömür boyu buhu üretebilir miyiz tenimizde?

Ufak çocuklar gibi yaramazlık yapmak geliyor içimden. Ne çok rol yüklemişler bize. Büyük gibi davranmak zorunda oluşumuz neden? Sokakda yürürken su birikintilerine basamayız, topu dikip komşunun camını kıramayız, ağaca tırmanıp erik çalamayız. Sevgilimizin arkasından sokulup saçını çekip kaçamayız. Bir yığın saçma kuralı üstümüze giymeliyiz elbise niyetine. Kim koymuş bu kuralı, biz mi? Bizden öncekilerse, neden değiştirmeyiz? Eve gelip kirli çoraplarımızı çıkarttığımızda niçin bir çift çorap giyeriz? Tek çorapla dolaşamaz mı insan? Niye her iki çorabımızın da aynı renk ve desende olması gerekir? Gülmek insanın ömrünü uzatıyorsa denildiği gibi, neden toplum içinde yüksek sesle gülmek ayıp?

Görüyorsun işte bugünlerde işim başımdan aşkın. Bugünlerde çok çalışıyorum anlayacağın.

Günleri ekleyip günlerin esrikliğine, incir dallarına asıyorum kurusun diye. Sonra kitap aralarında saklıyorum, yitip gitmesin diye. Okuduğum her kitapda bir isim takıyorum sana. Hayır, seni unutmaktan korkmuyorum. Seni dünyanın en güzel motifi gibi ince ince işliyorum bedenime. Duvarlara bakıp resimler çiziyorum gözlerimle. Öyle çok şeklin varki; son noktayı koyamıyorum resim çizme işine.

Bazen flemenko dinliyorum, bazen Kuva-i Milliye Destanını. Gül yaprakları biriktiriyorum, sırf notalar yazmak için üzerine. Oysa nota yazma işinden hiç mi hiç anlamıyorum. Öyle çok sesin varki beni deli eden; şaşıyorum. Bir de bilmediğimiz ne çok şey olduğuna şaşıyorum.

Bazen dolaşırken dışarda, oturup bir köşeye insanların yüzlerini seyrederim. Öyle çok renk varki. Öyle çok kavga, kaygı, mutluluk; hayrete düşüyorum. Senin yanımda olmadığını bile bile, her yerde varmışsın, yanımdaymışsın gibi yapıyorum. Mesela dün gece, gökyüzünden biraz oksijen atomu topladım. Canım sıkılmıştı. Esrikdim, vurgun yemiştım. Sonra oturup hiç üşenmeden oksijen atomlarının çekirdeğine adının baş harfini işledim. Kimyacılar kızacak biliyorum, ne yapalım bütün formülleri değiştirecekler artık.

Yağmurdan bir ceket dik bana, rüzgardan bir gömlek. Teninin buhusu bir şarap kadehi olsun, gözlerin umut. Bir şarkı söyle bana, usulca yanıma sokul. Sonra uyu tüm yorgunluklar adına. Uyuki tenine değsin elim fırtınalarla dolup. Fırtınalar dolaşsın bedeninde. Fırtınalar ki, yorgunluktur nefesin. Nefesin dolaşsın tenimde.

Görüyorsun işte bugünlerde işim başımdan aşkın. Bugünlerde çok çalışıyorum.

Bugünlerde özlem ekiyorum boş alanlara. Özlemin kokusu ağır, sarhoş edici. Öyle çok kokun varki; ayılamıyorum...

KANİMASİ GÜNLÜĞÜ: ZORUNLU BİR COĞRAFYADA YAŞAMA, AŞKA, BİRAZ DA SAVAŞA DAİR

“Günleri eklersen

**günlerin yosunlu zincirine,
elde edeceğin daha uzun bir zincir olur.**

Günleri inceltirsen

**eğelenen koğuş demiri gibi,
elde edeceğin özgürlüğün olur.”**

İlk gün sabaha karşıydı yola çıktığımızda, Edremit, Gevaş, Kuskunkıran üzerinden yola düştüğümüzde. Daracık ve kat kat sokakları ile Bitlis. Anlattıkları gibiymiş. Bitlis Vadisi baharı karşılıyordu biz geçerken. Muhteşem doğası ile nice kahramanlık öyküsünün ve nice acının evsahibi Bitlis Vadisi. Yeşermeye başlayan toprak, çiçek açmış baharlar el sallıyordu biz geçerken. Geride kalan karlı ve çıplak dağlar yerini bambaşka bir coğrafyaya bırakmıştı sanki. Bitlis Vadisi hüzne boğdu ekipdeki herkesi. Anılardaki hüznün bırakmadı yüreklerimizi. Ziyaret’de mola verdik. Veysel Karani’nin türbesini gördük. Ardından Baykan, Kozluk ve Batman. Yol boyunca Malabadi Köprüsü. Kocaman bir yerleşke olmuş Batman, petrol pompaları ve rafinerisiyle. Sonra ikinci mola yerimiz Hasankeyf. Barajın yapımıyla sular altında kalacak Hasankeyf. Mutlaka görülmesi gereken bir coğrafya. Yöreye özgü evler, insanların hala içinde

yaşamı kovaladığı mağaralar, büyük bir inatla direnen köprü Dicle'nin soğuk sularıyla örtülecek. Ülkenin en büyük projelerinden biri medeniyeti suların altına gömüp burada yeni bir yaşam biçimi başlatacak. Dağ kültürünün yerini su kültürü alacak ve herşey durdurulmaz bir dönüşüme girecek. Hasankeyf'den sonra Gercüş, taş evleriyle Midyat, Cizre ve geceyi geçirmek üzere Silopi. Sınıra yaklaştıkça artan ve inanılmaz şekilde çoğalan kamyonlar sınır ticaretinin başrol oyuncusu. Kimi yeni, kimi kırık dökük, ihtiyar binlerce kamyon. Kuzey Irak'da ucuz olan mazot ve fuel-oil için kuyruklar kuyruklar. Yaşam sınırı indeksli.

İkinci günün sabahı bize kılavuzluk edecek ekiple birlikte yine yollardayız. Ve Habur Sınır Kapısı. Kapıdan geçince bir köprü. Köprünün ardı Kuzey Irak, köprünün ardında hepimizin sınırlarını bozan, gerginliğimizi arttıran bir levha: "Welcome to Kurdistan of Iraq". Yol boyunca askerler ve ellerinde silahlarıyla devriye atan peşmergeler. Sonra Zahko. Yılların kanayan yarası, iricek bir yerleşim birimi. Zahko'yu bölen caddede kamyonlarımız. Yol kenarında bizi izleyen gözler. Kamyonlarda Mehmetçik. Ellerinde silahları, yüzleri dışa dönük, mağrur ve dimdik. Yol boyunca geçtiğimiz köylerin hemen hepsinde Birleşmiş Milletlerin, Dünya Sağlık Örgütü'nün, UNICEF ve FAO'nun levhaları. İlköğretim okulu projesi, su ıslah çalışması. Kimine bir su deposu yapıp üstüne amblemlerini koymuşlar, kimine bir duvar örmüşler. Hemen hemen tümü uyduruk ve sembolik izlenimini veren garip levhalar. Ortada dolaşan bayraklı ve amblemlili Birleşmiş Milletler araçları. Onlara kimse dokunmuyor. Bölgesel oyunun kokusu çıkıyor egzoslarından. Bastiki, Simer, Alluka, Batufa, Zariza, Demka, Gribiye, Begova, Brifika, Jadidak, Akkuş, Ravina, Batufasaida, Ormadada, Ormana ve sonunda Kanimasi.

Revire yerleştim. Revir dediğim iricek bir oda. Perdeyle ortadan bölünmüş. Bir mazot sobası, iki yatak, bir dolap, bir küçük masa. Burada yatacak, burada yemek yiyecek ve yine burada hasta muayene edeceğim. Hava yağmurlu. Tek sorun içme suyu. Hergün bir pet istihkakımız var.

...

Sokrates'e birisi için "seyahat onu hiç değiştirmede" demişler. O da "doğaldır, çünkü kendisini de beraber götürmüştür" diye karşılık vermiş. Galiba benim için de öyle olacak. Bu zorunlu coğrafya birşeyler katacak mutlaka, ama öz değişmeden aynı kalacak. Burada yaşıyorum. Hem de, yaşamı güzel ve etkin, üstelik de keyifli kılmaya çalışarak yaşıyorum. Bunu yapmak sanıldığı gibi

zor falan değil. Zorunlu bir coğrafyanın ortasında da olsan, savaşın barut kokusu hakim olsa da havaya, özlemin buhuru yalnız bırakmıyorsa insanı, yaşamı yakalamak ucundan hiç de zor değil. Ve ucundan yakaladın mı bir kez gerisi geliyor çorap söküşü gibi. "Fırtına nereye atsa beni orada yaşanacak bir yer vardır" derken Horatius doğru söylüyormuş. İnsan yitirmezse yüreğindeki yaşama sevincini, sevdayı bir kiracı gibi koymazsa yürek kapısının dışına, her zaman, her mekan yaşanılır büyük keyifle. Ben de aynen öyle yapıyorum. Günlük işler dışında kalan vaktimi kendime ayırıyor, kendi mutluluğumun ustası olmaya çalışıyorum. Kimi zaman bir sandalye atıp dışarı coğrafyayı seyreliyor, ona dokunmaya, onu anlamaya çalışıyorum. Kimi zamansa sevdanın ve özlemin tadını çıkartıyorum.

Öyle çok şeyimiz varki, farkında olmadığımız ama mutlu olmamızı sağlayacak. Mesela sevmek lüksüne sahibiz. Mesela kendimi şanslı buluyorum, seni sevme zevkine sahip olduğum için. Geçmiş günleri düşünüp anılarla ısınıyor, gelecek günlere dair düşler kuruyorum. Sevgi bizi hayata daha duyarlı bakmaya, haksızlıklara üzülmeye ve yaşama dair bir çaba göstermeye sevk ediyor. Özlemin kokusu güzel kokmaz mı baharda? Özleyecek bir şeyim olması, benim malvarlığımın en önemli kısmını oluşturuyor. Şimdi sen söyle, nasıl öldüreyim kendimi geyik avı sohbetlerde, nasıl dolanıp durayım bunalımlı birkaçı gibi? Sevginle coşuşum burada, özleminle durgunlaşmam, çocuklara bakıp üzülmem, dağları seyredip düşünmem hep bundan.

Dönünce buralardan, ne kral olmak istiyorum, ne de dünyanın en zengin adamı. İmparatorla kunduracının ruhunun aynı kalıptan çıktığını, kral ile dilencinin aynı iştahla acıktığını biliyordum zaten. Daha önceden okumuş olduğum bir kitabı, burada yeniden okuyorum aynı keyifle. Kendisine "Güneşin Oğlu" diyenlere gülermiş Antigonos, "oturmağı döken adam benim güneşin oğlu olmadığımı çok iyi bilir" dermiş. Ne krallık peşinde koşmalıyım ne de zenginlik. Çünkü Montaigne'in dediği gibi, dünyanın en yüksek tahtına da çıksam yine kendi kıcımla oturacağım. Ama seninle birlikte güneşin altında bir mekana kaçıp biraz dinlenmeyi istiyor ve hayalini kuruyorum. Fırsat olursa değişik ülkeler gezmek ve değişik yaşamları izlemeyi istiyorum. Bir de bilim yapmak istiyorum. Öyle meşhur olmak veya zengin olmak için değil, halkım için bilim yapmak istiyorum. Öğrenciler yetiştirmeyi, onların başarılarıyla gurur duyabilmeyi, öğrendiğim onca şeyin boşa gitmediğini görmeyi istiyorum. Bunu mutlaka yapmalıyım diyorum.

...

Güneş son tangosunu yapıp kırmızı ışıklarıyla Kanimasi'nin toprak damlarında, usulca yerini bıraktı gecenin lacivert ezgisine. Doğu Tepe'de çay içerek seyrettim günün vedasını. Aşağıdaki köyde çocuklar evlerine girdi, sokaklar boşaldı. Kimseler kalmadı dışarıda. Bastığın yerin senin ülkenin toprağı olmadığını bilmek garip bir duygu. Yokluk, pislik, özlem yıkamıyor da insanı, bir minik duyumsama alıp götürüyor işte. Vatan özlemi giderek ağır basıyor içinde insanın ve geçiyor diğer özelemleri. Sınır dediğin öyle yere kireçle çizilmiş bir çizgi falan değil. Oysa çocukken öğretmen anlatırken ülkeleri öyle zannederdim hep. Birilerinin işinin bu olduğunu sanırdım. Ellerinde boyalar, bütün ülkeyi çepeçevre dolaşan ve yerleri çizen adamlar. Aslında doğada böyle çizgiler filan yok. Mesela çizginin iki yanındaki köyler dünyanın neresine gidersen git birbirine benzer alabildiğine. Aslında tüm insanlık dehşet bir mozağın parçaları gibidir. Yanyana dizilmiş minik, renkli taşlardan yapılmış rengarenk bir resim. Şimdi biz çizginin öte yanındayız sana göre; sen de öte yandasın bize göre. Bizi bize ulaştıran tek şey santralden santrale atlayan teller. Sesimin birşeylere dönüşmesi ansızın, kilometrelerce koşarak ulaşması sana ve orada, kulağının dibinde aniden sese dönüşmesi yeniden. Evrende hiçbir şey yoktan var olmuyor ve yok olmuyorsa şayet, tarihteki tüm konuşmalar ve sesler birşeylere dönüşmüş duruyor olmalı. Günün birinde bunu geri döndürebilecek bir makina yapabilir miyim acaba?

Ya çocuklar? Çizginin iki yanında hiçbir şeyden habersiz biçimde bahçede oynarlar. Saklanbaç ve çelik çomak ve hatta uzun eşşek buralarda da biliniyor mu acaba? Farkında olmadan korkuyla, kaygıyla ve tedirginlikle büyüyen bu çocuklar, başka coğrafyalardaki yaşıtları gibi korkusuz, kaygısız oynamak istemezler mi bahçede? Yirmi yıl sonra neler düşünecek bu çocuklar, neler hissedecekler bugün için? Ya biz, yirmi yıl sonra neler hissedeceğiz bugünler için. Aslında doğada bulunmayan bu çizgileri düşüncelerimizden ve kafamızın içinden kaldırıp atmak, bütün insanlığı büyük bir kardeşlik içinde birleştirmek, bütün ayrımları yok etmek, savaş sözcüğünü sözlükte silmek ve çocuklarımızdan özür dilemek bu kadar zor mu acaba?